

Arbetsmarknadsanknytning och utbildning:

Skillnader mellan svensk och
utländsk bakgrund

Mattias Engdahl

Linus Liljeberg

Wikströms tryckeri AB, Uppsala 2024

ISSN 1651-1131

Arbetsmarknadsanknytning och utbildning^a

Skillnader mellan svensk och utländsk bakgrund

av

Mattias Engdahl^b & Linus Liljeberg^c

2024-12-05

Sammanfattning

Denna rapport undersöker skillnader i utbildningslängd, sysselsättning och inkomst mellan tre grupper: utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund, där den sistnämnda fungerar som jämförelsegrupp. För de utrikes födda varierar utbildningslängden beroende på både ursprungsregion och kön. Vissa grupper har längre utbildning än jämförelsegruppen, medan andra har betydligt kortare. Alla grupper av utrikes födda uppvisar lägre sysselsättningsgrad och lägre inkomster jämfört med jämförelsegruppen. Skillnaderna är dock betydande beroende på ursprungsregion och kön. När hänsyn tas till skillnader i sysselsättningsgrad framgår att vissa grupper av utrikes födda har högre inkomster än jämförelsegruppen. Inrikes födda med utländsk bakgrund har i genomsnitt längre utbildning än utrikes födda och skillnaderna jämfört med jämförelsegruppen är små. Denna grupp har också en högre genomsnittlig sysselsättningsgrad och högre inkomster än utrikes födda. Utrikes födda män har generellt en starkare position på arbetsmarknaden än kvinnor. Däremot är förhållandet det omvända för inrikes födda med utländsk bakgrund; här har kvinnor inom många grupper en starkare arbetsmarknadsposition än män, och ibland en position som är jämförbar med eller bättre än jämförelsegruppen.

^a Vi vill rikta ett tack till Marcus Eliason, Mats Hammarstedt, Martin Lundin samt deltagarna vid IFAU:s interna granskningsseminarium för värdefulla synpunkter och kommentarer, vilka har bidragit till att förbättra denna rapport.

^b IFAU, mattias.engdahl@ifau.uu.se

^c IFAU, linus.liljeberg@ifau.uu.se

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Teoretiska utgångspunkter och tidigare litteratur.....	5
2.1	Vad förväntar vi oss av analysen?	5
2.2	Vad visar den tidigare litteraturen?.....	6
3	Demografi och arbetsmarknadssituation för personer med utländsk bakgrund.....	8
3.1	Invandring och Sveriges befolkningsstruktur.....	9
3.2	Arbetsmarknadssituationen i Sverige och omvärlden	12
4	Registerdata, studiepopulation och metod.....	15
4.1	Datakällor och utfallsmått	15
4.2	Studiepopulation.....	16
4.3	Metod.....	21
5	Utbildningsnivå, sysselsättning och förvärvsinkomster	22
5.1	Skillnader i utbildningsnivå.....	22
5.2	Sysselsättnings- och inkomstskillnader	26
5.3	Tiden i Sverige och utvecklingen över tid.....	33
6	Slutdiskussion.....	37
	Referenser	39
	Bilaga A: Tabeller.....	43
	Bilaga B: Figurer	48

1 Inledning

I denna rapport beskriver vi skillnader i utbildningslängd, sysselsättning och inkomster mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund.¹ År 2021 utgjorde utrikes födda 24 procent av befolkningen i åldrarna 15–74 i Sverige. Av den inrikes födda befolkningen hade dessutom 4 procent utländsk bakgrund (Eurostat, 2024). Sverige tillhör därmed de länderna inom EU/EES vars demografi har påverkats mest av invandring. Den betydande invandringen till Sverige sedan millennieskiftet innebär även att andelen inrikes födda med utländsk bakgrund kommer att öka under de kommande decennierna, i takt med att delar av den utrikes födda befolkningen får barn. Sverige är vidare ett av de EU/EES-länder där skillnaden i sysselsättningsgrad mellan inrikes födda och utrikes födda är som mest uttalad (Eurostat, 2024). Det är också välkänt att den utrikes födda befolkningen i Sverige i genomsnitt har betydligt lägre inkomster än den inrikes födda befolkningen (SCB, 2024a).

Av dessa anledningar är en detaljerad beskrivning av skillnader i utbildningsbakgrund och arbetsmarknadsanknytning, där vi särskiljer personer både beroende på födelseregion och kön, angelägen. Inte minst då denna typ av underlag ger beslutsfattare större möjligheter att få en uppfattning om de utmaningar som utrikes födda och inrikes födda med utländsk bakgrund står inför.² Ett högt deltagande på arbetsmarknaden bland utrikes födda och deras barn kan främja ekonomisk tillväxt, social sammanhållning och den samlade välfärden i samhället. Därför är integration av dessa grupper också ett prioriterat politiskt mål (se till exempel SOU 2024:12).

I rapporten kartlägger vi skillnader i arbetsmarknadsanknytning och utbildningslängd mellan grupper födda i, eller med föräldrar från, olika delar av världen. Det innebär att vi kan studera situationen för hela befolkningen i arbetsför ålder. I analyserna skiljer vi genomgående på kvinnor och män eftersom utrikes födda kvinnor generellt sett har en svagare ställning på arbetsmarknaden än män med samma bakgrund (Cheung, 2018; Ruist, 2018; Andersson Jona, 2020; Forslund m.fl., 2017; Engdahl och Liljeberg, 2022). Könsskillnaderna bland utrikes födda ger upphov till en relevant följdfråga: är

¹ När vi använder termerna ”utrikes födda” och ”personer födda utomlands” avser vi personer som är födda utomlands och vars föräldrar också är födda utomlands. ”Inrikes födda med utländsk bakgrund” avser personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. ”Inrikes födda med svensk bakgrund” eller ”personer med svensk bakgrund” avser personer födda i Sverige med åtminstone en förälder född i Sverige.

² Det finns ett flertal tidigare studier som undersöker detta ämne (se avsnitt 2.2).

könsskillnader även påtagliga för personer födda i Sverige med utländsk bakgrund, det vill säga för barnen till utrikes födda?

Analyserna baseras på data från 2021 över hela befolkningen 20–64 år och vi tar hänsyn till åldersskillnader mellan grupperna av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen (inrikes födda med svensk bakgrund).³

Våra analyser visar att utbildningsnivån bland inrikes födda med svensk bakgrund och inrikes födda med utländsk bakgrund generellt skiljer sig betydligt mindre åt än mellan utrikes födda och inrikes födda med svensk bakgrund. Detta är väntat, då inrikes födda, oavsett bakgrund, har vuxit upp i Sverige och genomgått svensk skolgång. Utbildningsnivån bland inrikes födda med utländsk bakgrund varierar dock mellan grupper med föräldrar från olika födelseregioner.

Sysselsättningsgraden bland utrikes födda är i genomsnitt lägre än bland inrikes födda. De minsta skillnaderna syns bland kvinnor från Norden, Sydöstra Asien, Sydamerika och Västra Balkan, samt bland män från Västra Balkan, Sydamerika, Syd- och Centralasien. De största sysselsättningsgapen finns bland kvinnor och män från Nord- och Östafrika, samt från vissa delar av Asien, som Västra Asien och Östasien. För inrikes födda med utländsk bakgrund är sysselsättningsgapet generellt mindre än för utrikes födda, och skillnaderna mellan könen är mindre uttalade.

Både utrikes födda kvinnor och män har i genomsnitt lägre förvärvsinkomster än den inrikes födda jämförelsegruppen, vilket speglar den lägre sysselsättningsgraden.⁴ Liksom för sysselsättningen varierar inkomstgapet mellan grupper från olika födelseregioner och mellan kvinnor och män. Inkomstskillnaderna mellan inrikes födda med utländsk bakgrund och den inrikes födda jämförelsegruppen är mer begränsade. Det är också förväntat att både sysselsättnings- och inkomstskillnaderna är mindre för inrikes födda med utländsk bakgrund än för utrikes födda.

Rapporten är strukturerad enligt följande: Vi inleder med att beskriva de teoretiska förväntningarna på analysen och vad den tidigare litteraturen har visat i avsnitt 2. Därefter, i avsnitt 3, diskuterar vi hur invandringen till Sverige har påverkat Sveriges demografi och hur arbetsmarknadssituationen för utrikes födda och inrikes födda med utländsk bakgrund ser ut i jämförelse med andra länder. Avsnitt 4 består av en beskrivning av våra datakällor, metodologiska tillvägagångssätt och den studiepopulation som vi baserar vår analys på. I avsnitt

³ De registerdata som krävs för att analysera situationen under senare år var inte tillgängliga när projektet startades.

⁴ Betingat på sysselsättning är bilden delvis en annan. Bland de sysselsatta har flera grupper av utrikes födda högre inkomster än inrikes födda med svensk bakgrund.

5 presenterar vi resultaten från våra analyser och slutligen sammanfattar vi de insikter som vi drar från rapporten i avsnitt 6.

2 Teoretiska utgångspunkter och tidigare litteratur

I detta avsnitt beskriver vi de teoretiska förväntningarna på analysen. Vi diskuterar varför det finns skäl att tro att skillnaderna i utbildningsbakgrund och arbetsmarknadsutfall, jämfört med inrikes födda med inrikes födda föräldrar i genomsnitt, bör vara mindre för inrikes födda med utrikes födda föräldrar än för den utrikes födda befolkningen. Vi sammanfattar också den tidigare forskningslitteraturen samt förklarar vad denna rapport bidrar med.

2.1 Vad förväntar vi oss av analysen?

Utrikes födda möter ofta arbetsmarknadshinder kopplade till deras ursprung. Dessa hinder förväntas vara mindre omfattande för inrikes födda med utländsk bakgrund.⁵ Ett vanligt problem för utrikes födda är att få kvalifikationer och meriter från hemlandet erkända (se exempelvis Brücker m.fl., 2021), vilket inte utgör en utmaning för dem som är födda och uppvuxna i Sverige. Inrikes födda med utländsk bakgrund har vanligtvis bättre språkkunskaper i landet där de bor och arbetar (i detta fall svenska) än utrikes födda, samt djupare kulturell förståelse och insikt i lokala normer och praxis – faktorer som kan vara fördelaktiga på arbetsmarknaden. Dessutom har de ofta bredare lokala sociala nätverk, inklusive vänner och familjemedlemmar, som kan underlätta inträdet på arbetsmarknaden.

Trots dessa fördelar förväntar vi oss att vissa skillnader i utbildningslängd, sysselsättning och inkomster mellan personer med svensk bakgrund och inrikes födda med utländsk bakgrund kommer att kvarstå. En del av dessa skillnader kan förklaras av föräldrarnas bakgrund. Utrikes födda föräldrar påverkar sina barns identitet, språkutveckling, kulturella förståelse, utbildningsval och integration i samhället på liknande sätt som inrikes födda föräldrar påverkar sina barn. Dessutom kan personer med utländsk bakgrund, liksom utrikes födda, utsättas för diskriminering på grund av sitt ursprung, även om de är födda i Sverige.⁶

⁵ Detta förhållande behöver dock inte alltid stämma; ett undantag kan vara ursprungsgrupper där arbetskraftsinvandrare utgör majoriteten av de utrikes födda. Eftersom arbetskraftsinvandrare förväntas snabbt komma i arbete efter invandringstillfället är det inte givet att barn till denna grupp når samma förmodat höga sysselsättningsnivå.

⁶ Det finns omfattande svensk forskning om diskriminering. Se Eriksson (2011) för en översikt. Se också referenserna i Eriksson m.fl. (2017), genomgången i Ahmed (2015), Ahmed och Hammarstedt (2020) och Arai m.fl. (2021) för fler svenska studier.

Sammantaget är vår utgångspunkt att en jämförelse av arbetsmarknads-situationen för utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och personer med svensk bakgrund skulle kunna ge en indikation på hur väl integrationen på arbetsmarknaden fungerar på längre sikt.

2.2 Vad visar den tidigare litteraturen?

Utrikes föddas situation på arbetsmarknaden i Sverige har fått mycket uppmärksamhet inom forskningen. Wadensjö (1973), Ohlsson (1975) och Ekberg (1999) visade att utrikes föddas löner, efter en viss tid i landet, tenderade att närma sig nivån för inrikes födda, och att deras deltagande på arbetsmarknaden var lika högt eller högre än inrikes föddas. Dessa studier baserades på data från 1960- och 1970-talet.

Andra studier visar att arbetsmarknadssituationen för senare kohorter av invandrare till Sverige inte har varit fullt lika bra: sysselsättningsgraden (Ekberg och Andersson, 1995; Ekberg, 1999; Bevelander och Nielsen, 2001) och lönenivåerna (Aguilar och Gustafsson, 1991; 1994) minskade över tid jämfört med den inrikes födda befolkningen. Studierna beskrev situationen under 1980- och/eller 1990-talet. Edin m.fl. (2000) och Hammarstedt och Shukur (2006) visar dessutom att även om skillnaderna mellan inrikes- och utrikes födda minskar med tid i landet är de betydande även 15–20 år efter invandringstillfället för personer som invandrat från länder utanför Europa.

Även senare forskning, med fokus på 2000-talet, visar på betydande skillnader i arbetsmarknadsutfall (till exempel sysselsättning och förvärvs-inkomster) mellan inrikes och utrikes födda (Ansala m.fl., 2022; Bevelander och Irastorza, 2017; Cheung och Hellström, 2017; Cheung m.fl., 2017; Forslund m.fl., 2017; Engdahl och Liljeberg, 2022). Fokus i dessa studier ligger på flyktingar och deras anhöriga.

Att fler av de som invandrade till Sverige under den senare delen av 1970-talet eller därefter kom från länder utanför Europa och/eller på grund av skyddsbehov, till skillnad från tidigare då arbetskraftsinvandring från Europa dominerade, har sannolikt bidragit till större skillnader relativt den inrikes födda befolkningen (Ekberg och Hammarstedt, 2002).

En annan bidragande faktor till gapet mellan inrikes och utrikes födda var 1990-talskrisen (Ekberg och Hammarstedt, 2002). Krisen drabbade den invandrade befolkningen särskilt hårt (Edin och Åslund, 2001). Sysselsättningsgraden för utrikes födda har varit betydligt lägre än för inrikes födda sedan dess. Likaså har arbetslösheten varit högre för utrikes födda och fler står utanför arbetskraften (Eriksson, 2011; Konjunkturinstitutet 2018; Cheung och Hellström, 2017). Den invandrade befolkningens ställning på arbetsmarknaden

har dock stärkts sedan millennieskiftet (Forslund m.fl., 2017; Cheung och Hellström, 2017).⁷ Under de senaste åren har vi dessutom sett en särskilt kraftig uppgång i sysselsättningen för utrikes födda (Konjunkturinstitutet, 2023).

Det finns betydligt färre studier som fokuserar på arbetsmarknadssituationen för inrikes födda med utländsk bakgrund, det vill säga barn till utrikes födda. Ekberg (1997) visade att år 1994 var arbetsmarknadssituationen för barn till utrikes födda som föddes före 1970 jämförbar med den för inrikes födda med inrikes födda föräldrar. För dem som föddes senare var arbetsmarknadssituationen sämre; de var i mindre utsträckning sysselsatta och hade lägre arbetsinkomster. Barn vars föräldrar föddes utanför Europa hade den svagaste positionen.

Behrenz och Hammarstedt (2002) samt Behrenz, Hammarstedt och Månsson (2007) studerade arbetsmarknadssituationen år 1997 för invandrare till Sverige som ankom före 1970-talet och deras barn. Studierna visar att det fanns skillnader i arbetsinkomster mellan barnen till de som invandrat och den inrikes födda jämförelsegruppen, samt även skillnader mellan grupper med olika ursprung. Inrikes födda vars föräldrar föddes utanför Europa hade lägst inkomster. I analyserna beaktades bland annat skillnader i ålder och utbildning.

Rooth och Ekberg (2003) studerade situationen ett år senare, 1998, och drog snarlika slutsatser. Inrikes födda med föräldrar födda utanför Europa (men även Sydeuropa) var i större utsträckning arbetslösa och hade lägre löner än de som var födda i Sverige med inrikes födda föräldrar. Författarna visar att skillnaderna kvarstår även om hänsyn tas till en rad faktorer, till exempel skillnader i ålder, utbildning och bostadsort.

I en studie av män som invandrade till Sverige före 1970 och deras barn visade Hammarstedt och Palme (2012) att inkomstskillnaderna mellan män födda i Sverige med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund var mindre än för utrikes födda. Trots detta fanns det fortfarande betydande skillnader för vissa grupper, särskilt för män med föräldrar födda i Afrika och Mellanöstern. Studiegruppens inkomster mättes under perioden 1997–1999.

Liknande gruppskillnader med avseende på mottagandet av ersättningar från socialförsäkringssystemet (till exempel ekonomiskt bistånd) påvisades av Hammarstedt (2002). Även i denna studie användes data från det sena 1990-talet.⁸

⁷ Dessa studier fokuserar på situationen för flyktingar och deras anhöriga, med undantag för Cheung och Hellström (2017) som studerar situationen för utrikes födda generellt.

⁸ Se även Jonsson (2007) som studerat arbetsmarknadssituationen 1990 och Tasiran och Tezic (2007) som följt upp arbetsmarknadsinträdet bland barn vars föräldrar invandrade till Sverige under 1990-talet. Slutligen finns det även en rad fallstudier (genomgången här är inte heltäckande)

Det finns även ett antal svenska studier med fokus på skillnader i utbildningskvalifikationer mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (se bland annat Jonsson och Mood, 2023; Grönqvist och Niknami, 2017; Jonsson och Rudolphi, 2011; Böhlmark, 2009). Från dessa studier står det klart att utrikes födda elever generellt sett presterar sämre i grund- och gymnasieskolan än inrikes födda elever både med utländsk bakgrund och med svensk bakgrund. Det finns dessutom ett samband mellan ”svaga” skolprestationer och ålder vid invandringstillfället. Utrikes födda elever som anlänt efter grundskolans start klarar sig sämre i grundskolan (men även senare) jämfört med de som invandrat i yngre åldrar (se till exempel Jonsson och Mood, 2023; Grönqvist och Niknami, 2017; Böhlmark, 2009). I förlängningen innebär detta att betydligt färre av de utrikes födda eleverna examineras från gymnasiet jämfört med elever med svensk bakgrund (Jonsson och Mood, 2023).

Jämfört med utrikes födda elever går det bättre för elever med utländsk bakgrund. Skillnaderna mellan olika ursprungsgrupper är stora, de presterar dock i genomsnitt sämre än elever med svensk bakgrund (Jonsson och Mood, 2023).

I relation till de tidigare studierna ger denna rapport en uppdaterad bild av utrikes och inrikes födda med utländsk bakgrunds ställning på arbetsmarknaden beroende på eget eller föräldrars ursprung. Vi dokumenterar dessutom könskillnader. De flesta av de tidigare studierna, särskilt de som rör barn till invandrade, är baserade på data från 1990-talet eller tidigare. Flera av de tidigare studierna beskriver dessutom enbart situationen för män. Vi bidrar även till den mer begränsade litteraturen som rör skillnader i utbildningsbakgrund beroende på ursprung eller föräldrabakgrund genom att ge en uppdaterad bild av de utbildningsskillnader som finns mellan olika grupper på arbetsmarknaden idag.

3 Demografi och arbetsmarknadssituation för personer med utländsk bakgrund

I det här avsnittet beskriver vi hur invandringen till Sverige har påverkat landets demografi, samt jämför arbetsmarknadssituationen för utrikes födda och inrikes födda med utländsk bakgrund med motsvarande situation i andra EU/EES-länder.

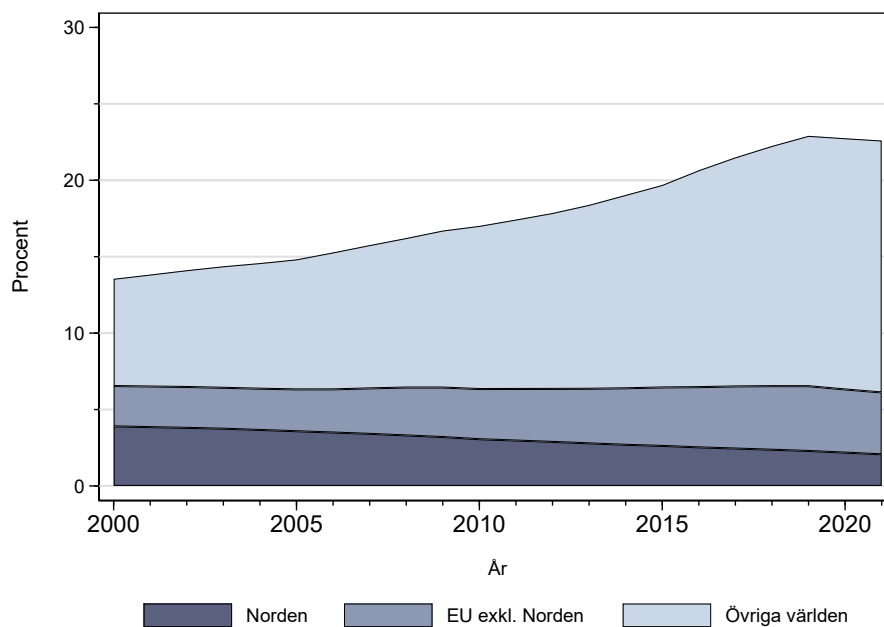
med fokus på invandrade och deras barn från forna Jugoslavien. Se till exempel Liljeberg, Roman och Åslund (2023), Ekberg och Ohlson (2000) och Ekberg (2016).

3.1 Invandring och Sveriges befolkningsstruktur

Sedan andra världskriget har Sverige varit ett invandringsland. Arbetskraftsinvandring dominerade fram till och med 1970-talet. Därefter har tillströmningen av personer med skyddsbehov och anhöriga till dessa gradvis ökat med en toppar i samband med de jugoslaviska krigen och den så kallade europeiska migrationskrisen 2015/2016. På senare år har vi återigen sett arbetskraftsinvandringen öka i omfattning (Engdahl och Sjödin, 2024). Figur 1 beskriver hur invandringen har förändrat Sveriges befolkningssammansättning sedan början av 2000-talet. Andelen utrikes födda av Sveriges befolkning i åldrarna 15–74 år låg på 24 procent år 2021, en ökning från 13,5 procent år 2000. I absoluta tal motsvarar detta en ökning från cirka 860 000 personer till 1 680 000 personer. Den utrikes födda befolkningen är således dubbelt så stor idag jämfört med vid millennieskiftet.

Figuren visar även att andelen av befolkningen (15–74 år) född i länder utanför EU/EES har ökat kraftigt under de senaste decennierna. En uppgång från 7 till 16,5 procent av befolkningen som helhet. Under samma period föll andelen av befolkningen född i övriga nordiska länder från 4 till 2 procent. Detta motsvarar en nedgång i antalet personer från 248 000 till 154 000. Antalet personer födda inom EU/EES ökade under samma period från 167 000 till 302 000, vilket motsvarar en uppgång från 2,6 till 4 procent av befolkningen 15–74 år. Vi ser alltså att på samma gång som nordbor har kommit att utgöra en gradvis minde andel av Sveriges befolkning har andelen utrikes födda från andra delar av världen ökat kraftigt, en ökning som till stor del har drivits av invandringen av personer födda utanför EU/EES.

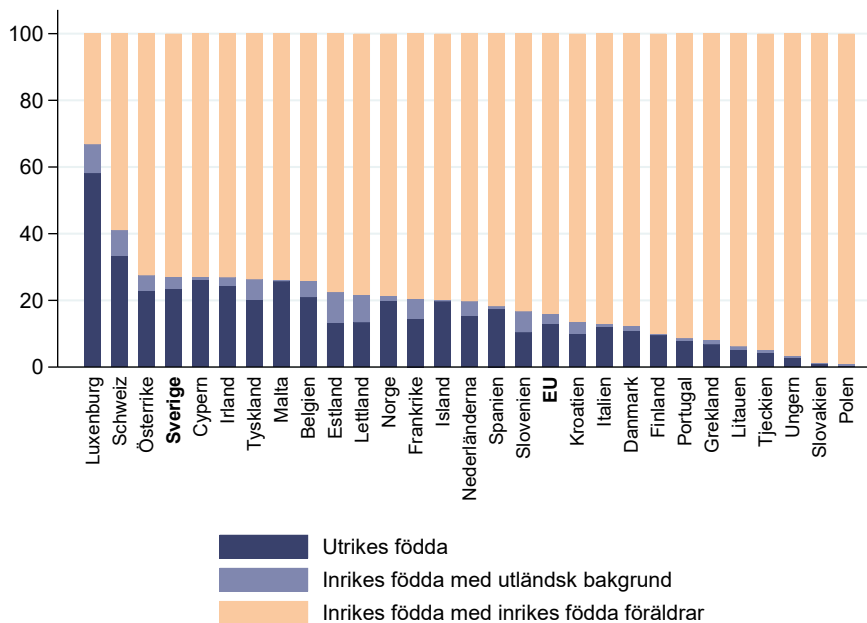
Figur 1 Andelen av Sveriges befolkning som är född utomlands och den utrikes födda befolkningens sammansättning i åldrarna 15–74 år

Anmärkning: Egna beräkningar baserade på Registret över totalbefolkningen (RTB) åren 2000–2021. I urvalet ingår hela den folkbokförda befolkningen 15–74 år.

Sverige är idag ett av de EU/EES-länder där invandringen har haft som störst påverkan på befolkningsstrukturen (se Figur 2). År 2021 var 24 procent av den svenska befolkningen i åldrarna 15–74 år född utomlands och ytterligare 4 procent utgjordes av personer födda i Sverige med två utrikes födda föräldrar (inrikes födda med utländsk bakgrund). Detta innebär att cirka 27 procent av befolkningen i åldern 15–74 år idag antingen är födda utomlands eller har utländsk bakgrund. Det kan jämföras med EU/EES-snittet på 16 procent. Endast tre länder har en högre andel personer födda utomlands och med utländsk bakgrund: Luxemburg, Schweiz och Österrike.

Figur 2 Befolkningssammansättning för 15–74-åringar i EU/EES år 2021

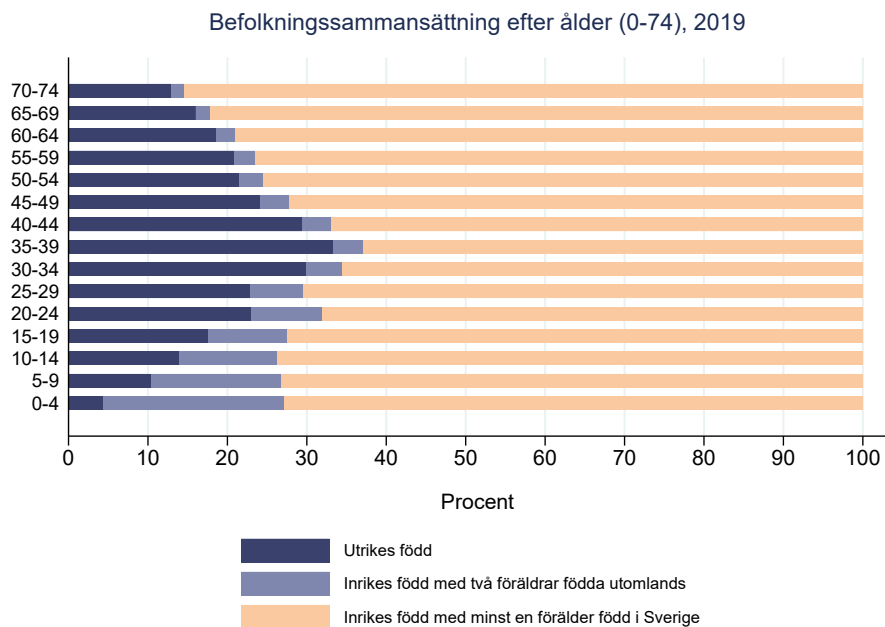
Anmärkning: Figuren visar befolkningssammansättningen i EU/EES år 2021. Bulgarien och Rumänien har exkluderats på grund av att uppgifter om inrikes födda med utländsk bakgrund inte finns tillgängliga. Källa: Eurostat (Dataset lfsa_pganedm).

Andelen av Sveriges befolkning 0–74 år som är utrikes född eller har föräldrar födda utomlands varierar över olika åldersintervall (se Figur 3). Som andel av befolkningen är utrikes födda mest framträdande i ”medelåldern”. Strax under en tredjedel (30 procent) av befolkningen i åldrarna 30–44 år är födda utomlands.

Andelen av befolkningen som är inrikes född med utländsk bakgrund (det vill säga som har utrikes födda föräldrar) är som högst i yngre åldrar. I åldersspannet 0–4 år utgör till exempel inrikes födda med utländsk bakgrund 23 procent av befolkningen. Detta är en betydligt högre befolkningsandel än den för äldre åldersintervall i befolkningen.

Den mer restriktiva migrationspolitiken efter den europeiska migrationskrisen 2015–2016 och andra senare åtstramningar av möjligheterna att invandra till Sverige kommer att påverka befolkningssammansättningen, under förutsättningen att politiken ligger fast. Enligt SCB:s prognoser kommer dock utrikes födda som andel av befolkningen att fortsätta öka fram till 2030, och därmed även andelen av befolkningen med utländsk bakgrund i takt med att de utrikes födda får barn (SCB, 2024b).

Figur 3 Sveriges befolkningssammansättning efter ålder år 2021, åldrarna 0–74 år

Anmärkning: Egna beräkningar baserade på Registret över totalbefolkningen (RTB) år 2021. I urvalet ingår befolkningen 0–74 år. Källa: SCB.

3.2 Arbetsmarknadssituationen i Sverige och omvärlden

Innan vi kommer till analysen där vi beskriver skillnader i arbetsmarknadssituationen mellan olika grupper använder vi oss av uppgifter från Eurostat för att ge ett internationellt perspektiv på situationen i Sverige. Tabell 1 visar sysselsättningsgraden i Sverige samt andra EU/EES-länder för personer mellan 20 och 64 år uppdelad efter bakgrund år 2021.⁹

Av tabellen framgår för det första att sysselsättningsgraden bland inrikes födda med svensk bakgrund är mycket hög i Sverige, 86 procent. Sverige har den näst högsta sysselsättningsgraden inom EU/EES. Genomsnittet för EU/EES ligger på 74 procent.¹⁰

För det andra ser vi att sysselsättningsgraden bland utrikes födda i Sverige är 69 procent, vilket är något högre än EU/EES-genomsnittet på 67 procent. I

⁹ Statistiken från Eurostat följer en annan indelning än den som vi använder i rapporten. Eurostat skiljer på inrikes födda beroende på om ingen, en eller två föräldrar är födda utomlands. Vi behandlar däremot inrikes födda med en eller två inrikes födda föräldrar som en gemensam grupp, vilken vi hänvisar till som inrikes födda med svensk bakgrund. Statistik för senare år var vid författandet av denna rapport inte tillgänglig.

¹⁰ Siffrorna avser år 2021.

jämförelse med många andra länder är alltså sysselsättningsgraden för denna grupp hög. Den höga sysselsättningsnivån för den inrikes födda befolkningen med svensk bakgrund innebär dock att det relativa sysselsättningsgapet mellan utrikes födda och inrikes födda med två inrikes födda föräldrar vid en jämförelse med andra länder är stort. Det uppgick till 17 procentenheter år 2021. Sverige tillhör därmed ett av de EU/EES-länder där skillnaden mellan inrikes födda med svensk bakgrund och utrikes födda är som störst. Motsvarande gap för EU/EES som helhet ligger på 8 procentenheter.

För det tredje är 79 procent av den inrikes födda befolkningen med utrikes födda föräldrar sysselsatt. Endast tre länder har en högre sysselsättningsnivå inom denna grupp än Sverige. Denna nivå överstiger även markant sysselsättningsgraden för inrikes födda med inrikes födda föräldrar inom EU/EES som helhet, där genomsnittet är 74 procent.

I bilagan (Tabell A1 och Tabell A2) beskriver vi även arbetskraftsdeltagandet och arbetslösheten för motsvarande grupper i EU/EES, vilket delvis ger en annan bild.¹¹ Följande mönster står ut för Sverige: Det svenska arbetskraftsdeltagande för inrikes födda med inrikes födda föräldrar är det allra högsta inom EU/EES. Arbetskraftsdeltagande är även högt för inrikes födda med utrikes födda föräldrar (3:e högst inom EU/EES) och relativt högt för utrikes födda (7:e högst av de jämförda länderna). Jämfört med EU/EES som helhet är således arbetskraftsdeltagandet i Sverige högt oberoende av bakgrund. Arbetskraftsdeltagandet för utrikes födda i Sverige, den grupp med det lägsta deltagandet, är närmare 10 procentenheter högre än genomsnittet för utrikes födda i EU/EES, och dessutom högre än i Norge, Danmark och Finland.

¹¹ Arbetskraften avser andelen av den arbetsföra befolkningen som är sysselsatta eller arbetslösa. I internationella jämförelser används uppgifter från AKU (Arbetskraftsundersökningarna). I AKU definieras en person som sysselsatt om han eller hon arbetat minst en timme eller var frånvarande från ett arbete under en given referensvecka. Arbetslös är den som är utan arbete, kan ta ett arbete och aktivt sökt arbete eller som avvaktar ett arbete som börjar inom tre månader.

Tabell 1 Sysselsättningsgraden för 20–64-åringar på arbetsmarknaden i EU/EES 2021

Land	Inrikes född			Utrikes född
	Båda föräldrar inrikes födda	En förälder inrikes född	Båda föräldrar utrikes födda	
Schweiz	86,1	81,6	80,4	76,6
Sverige	85,7	81,3	79,0	68,6
Nederländerna	84,8	84,3	79,4	69,8
Island	83,4	78,4	81,3	77,6
Tyskland	83,1	80,0	76,7	70,2
Norge	82,4	79,1	76,5	72,5
Estland	80,8	78,5	78,8	71,9
Danmark	80,5	73,1	70,9	71,1
Tjeckien	80,1	76,0	70,9	82,1
Slovenien	78,8	68,1	71,3	69,9
Ungern	78,7	78,4	66,7	82,2
Finland	78,3	74,3	63,0	68,8
Österrike	78,1	75,6	73,3	69,2
Litauen	77,8	78,6	75,8	69,8
Cypern	77,2	77,0	73,1	72,8
Lettland	77,2	75,9	72,6	67,9
Malta	76,8	78,7	79,5	82,4
Frankrike	76,7	75,7	70,9	63,1
Portugal	76,2	62,3	72,4	78,9
Belgien	76,1	67,3	56,8	61,9
Irland	75,6	69,9	69,2	74,6
Polen	75,5	68,5	59,5	83,5
Slovakien	74,6	78,7	*	76,8
EU	74,4	74,6	72,0	66,7
Luxemburg	73,3	71,4	71,9	75,3
Bulgarien	73,2	77,6	*	61,4
Spanien	69,1	58,1	46,6	63,3
Kroatien	69,1	62,8	65,5	65,7
Rumänien	67,1	*	*	64,7
Grekland	63,4	56,5	52,3	55,7
Italien	63,2	56,6	42,4	61,3

Anmärkning: Tabellen visar sysselsättningsgraden inom EU/EES år 2021 och är sorterad utifrån sysselsättningsgraden för inrikes födda med två inrikes födda föräldrar. * innebär att uppgift saknas i statistiken från Eurostat. Källa: Eurostat (2024).

Vad gäller nivån på arbetslösheten är situationen en annan (Tabell A2). Arbetslösheten för inrikes födda med föräldrar födda i Sverige ligger på 3,9 procent, vilket kan jämföras med EU/EES-snittet på 5,9 procent. För inrikes födda med utländsk bakgrund ligger arbetslösheten på 8,1 procent. Detta motsvarar ungefärligen nivån inom EU/EES som helhet. För utrikes födda är nivån betydligt högre: 18,4 procent. Nivån är tydligt över genomsnittet för EU/EES,

och högre än i våra nordiska grannländer (Danmark, Norge och Finland). Många av de utrikes födda i Sverige som söker arbete, det vill säga av de som är en del av arbetskraften, har följaktligen svårt att hitta jobb.

I rapportens nästa del beskriver vi hur arbetsmarknadssituationen i Sverige ser ut för grupper med olika ursprung och kön. Där visar vi att bakom de genomsnitt som vi har diskuterat i detta avsnitt döljer sig stor variation.

4 Registerdata, studiepopulation och metod

I det här avsnitt beskriver vi de registerdata som rapporten grundar sig på och hur centrala utfallsmått är definierade. Dessutom motiveras och beskrivs den valda studiepopulationen och olika metodologiska överväganden.

4.1 Datakällor och utfallsmått

Analyserna är baserade på registerdata sammanställda av SCB. Dessa omfattar samtliga personer som är folkbokförda i Sverige i slutet av varje år och täcker perioden 2000–2021. I vår huvudanalys använder vi data från 2021. I de kompletterande analyserna inkluderar vi även uppgifter från 2010. I beskrivningen av invandringen till Sverige (i avsnittet ovan) använder vi uppgifter för hela tidsperioden.

Från Registret över totalbefolkningen (RTB) har vi hämtat uppgifter om födelseregion, födelseår och kön.¹² Studiepopulationen är definierad via Flergenerationsregistret. Registret innehåller en länk mellan barn och föräldrar och vi har på så vis kunnat dela in befolkningen beroende på var deras föräldrar är födda (mer om detta i avsnitt 4.2 nedan). Uppgifter om förvärvsinkomster, utbildningsbakgrund, mottagande av studiestöd och invandringsår kommer från databasen LISA (Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier).

Utbildningslängd, sysselsättningsstatus och förvärvsinkomster är rapportens huvudsakliga utfallsmått. Utfallsmåtten är definierade som följer:

- *Utbildningslängd*: antalet år det tar att nå en given utbildningsnivå. Uppgift om utbildningsnivå utgår från individens högsta avslutade utbildning (variabeln sun2000niva) som hämtats från LISA.¹³
- *Förvärvsinkomster*: En persons inkomster utgörs av de sammanräknade deklarerade inkomsterna vilka inkluderar inkomst av tjänst och närings-

¹² Se Tabell A1i bilagan för hur olika länder är grupperade.

¹³ I bilagan (Tabell A4) redogör vi för hur utbildningsnivån har översatts till antalet utbildningsår.

verksamhet (variabeln CSFVI från SCB:s register Inkomster och taxering, IoT).¹⁴

- *Sysselsättning*: En person definieras om sysselsatt om hen har positiv förvärvsinkomst, det vill säga förvärvsinkomster större än noll under ett år.

Vidare använder vi uppgifter om studiestöd (variabeln Stud från LISA) för att säkerställa att sysselsättnings- och inkomstskillnaderna som vi skattar inte drivs av skillnader i benägenheten att studera mellan grupper. Av samma anledning redovisar vi även analyser där vi har exkluderat personer yngre än 30 år eftersom studier är mindre vanligt förekommande bland äldre åldersgrupper.

4.2 Studiepopulation

I huvudanalysen inkluderar vi hela Sveriges befolkning i åldrarna 20–64 år 2021. Följande gruppers arbetsmarknadssituation är i fokus:

1. ”utrikes födda”, definierade som utrikes födda personer med två utrikes födda föräldrar, och
2. ”inrikes födda med utländsk bakgrund”, definierade som inrikes födda personer med två utrikes födda föräldrar¹⁵.

Vi jämför utbildningslängd och arbetsmarknadsutfall för dessa grupper med motsvarande utfall för inrikes födda med svensk bakgrund. Jämförelsen är konsekvent uppdelad efter kön. Utrikes födda indelas efter i vilken region de är födda medan inrikes födda med utländsk bakgrund delas in efter var deras föräldrar är födda.

Nedan beskriver vi genomsnittliga egenskaper för studiepopulationen (Tabell 2). Nästan 70 procent av populationen har svensk bakgrund, det vill säga är inrikes födda med inrikes födda föräldrar. 26 procent är utrikes födda och 5 procent är inrikes födda med utländsk bakgrund. Närmare en tredjedel av de vi studerar är alltså antingen födda utomlands eller har två föräldrar födda utanför Sverige.

Könsfördelningen är jämn, kvinnor utgör 49 procent av både utrikes och inrikes födda (oavsett om de har svensk eller utländsk bakgrund). Ålders-

¹⁴ Inkomster från tjänst i Danmark och Norge ingår även vilket är viktigt då det förekommer att personer från dessa länder jobbar i hemlandet men är bosatta och folkbokförda i Sverige.

¹⁵ I denna grupp inkluderar vi även utrikes födda med en eller två inrikes födda föräldrar, som vi alltså behandlar som inrikes födda med svensk bakgrund. Dessa grupper är väldigt små, se Figur B1 i bilagan. Utesluter vi grupperna påverkas inte studiens resultat.

skillnaderna är större. De utrikes födda kvinnorna är i genomsnitt 41 år, kvinnorna med utländsk bakgrund 37 år och inrikes födda med svensk bakgrund 43 år. Åldersfördelningen är likartad för män. Den genomsnittliga åldersskillnaden mellan den utrikes födda befolkningen och inrikes födda med utländsk bakgrund kanske är mindre än vad man först skulle tro. Detta beror på att många föräldrar till de inrikes födda med utländsk bakgrund är äldre än 64 år, det vill säga de har passerat den ålder då det är vanligt att börja ta ut pension. Att studera arbetsmarknadsutfall för delar av befolkningen som har lämnat arbetskraften är inte meningsfullt. Därför har vi exkluderat personer över 64 år.

Tabell 2 Studiepopulationens storlek, ursprung, könsfördelning och ålder år 2021

	Andel av urvalet (i %)	Andel Kvinnor (i %)	Genomsnittlig ålder	
			Kvinnor	Män
Inrikes födda	69,7	48,8	42,5	42,3
Utrikes födda	25,7	48,9	41,3	40,4
Utländsk bakgrund	4,6	48,7	36,7	36,6

Anmärkning: Studiepopulationen omfattar hela den folkbokförda befolkningen mellan 20 och 64 år. 4 095 219 inrikes födda med svensk bakgrund ingår i urvalet. De utrikes födda uppgår till 1 507 332 personer. Inrikes födda med utländsk bakgrund utgörs av 269 985 personer.

I Tabell 3 redovisar vi ursprungsregioner. De största grupperna utrikes födda kommer från Västra Asien (23,5 procent av populationen), Sydasiien (12,8 procent), Östeuropa (12,5 procent), Västra Balkan (9,7 procent), och Norden (6,5 procent).¹⁶ De tre största enskilda ursprungsländerna inom Västra Asien utgörs av Irak, Turkiet och Libanon. De tre största ursprungsländerna i Sydasiien inkluderar Iran, Afghanistan och Indien medan invandrare från Polen, Rumänien och Ryssland är störst inom gruppen Östeuropa. Västra Balkan domineras av personer födda i Bosnien och Hercegovina, Jugoslavien och Serbien. Finland, följt av Danmark och Norge utgör de tre vanligaste länderna bland personer födda i Norden.

Bland inrikes födda med utländsk bakgrund är personer med föräldrar födda i Norden flest (30,6 procent av populationen), följt av Västra Asien (20,2 procent), Västra Balkan (13,7 procent), Östeuropa (7,8 procent) och Sydasiien (5,9 procent).

Från tabellen framgår det att vissa av grupperna är väldigt små. Särskilt små är grupperna med utländsk bakgrund vars föräldrar föddes i Centralasiien och Oceanien. Dessa grupper består enbart av runt 100 personer varför vi i den statistiska analysen som följer i nästa avsnitt har valt att utesluta dessa.

¹⁶ Precis som vi tidigare har nämnt framgår av Tabell A3 i bilagan vilka länder som ingår i respektive grupp.

Tabell 3 Studiepopulationens storlek, ursprung, könsfördelning och ålder år 2021

	Andel av urvalet (i %)		Andel Kvinnor (i %)		Genomsnittlig ålder			
	Utr. födda	Utländsk bakgrund	Utr. födda	Utländsk bakgrund	Kvinnor		Män	
					Utr. födda	Utländsk bakgrund	Utr. födda	Utländsk bakgrund
<i>Med ursprung i (i %):</i>								
Norden	6,5	30,6	53,9	49,3	48,4	46,7	49,1	46,5
Västra Europa	5,3	3,8	42,8	48,8	40,3	48,9	41,9	48,9
Östeuropa	12,5	7,8	52,0	48,5	41,8	38,1	40,5	38,0
Södra Europa	2,2	2,6	43,3	46,7	39,5	42,2	40,8	42,7
Västra Balkan	9,7	13,7	48,8	48,4	43,1	33,4	43,2	33,6
Nordamerika	1,1	0,2	48,5	51,0	39,8	38,3	42,1	38,0
Centralamerika	0,9	0,4	50,1	50,1	42,2	28,2	41,7	28,1
Sydamerika	4,0	4,2	51,7	48,2	43,4	30,7	42,2	30,7
Västra Asien	23,5	20,2	44,6	48,5	40,0	28,9	40,1	28,9
Centralasien	0,6	0,0	51,8	47,6	39,5	24,2	37,2	24,2
Sydasien	12,8	5,9	42,9	48,6	39,6	27,9	36,7	28,0
Östasien	3,2	0,9	60,8	47,5	39,6	29,3	37,3	29,6
Sydöstra Asien	5,0	2,4	73,9	47,5	42,9	27,9	38,1	28,2
Nordafrika	2,2	2,1	44,0	49,0	39,8	29,5	41,2	29,3
Östafrika	8,2	4,5	49,6	48,5	37,9	25,8	36,8	25,9
Västra, centrala och Södra Afrika	2,1	0,8	43,4	48,6	38,6	27,7	40,1	27,6
Oceanien	0,3	0,0	30,6	42,5	40,0	30,8	41,0	33,6

Anmärkning: Studiepopulationen omfattar hela den folkbokförda befolkningen mellan 20 och 64 år. 4 095 219 inrikes födda med svensk bakgrund ingår i urvalet. De utrikes födda uppgår till 1 507 332 personer. Inrikes födda med utländsk bakgrund utgörs av 269 985 personer.

Tabellen visar även att det finns påtagliga skillnader i könsfördelningen mellan olika grupper av utrikes födda. Kvinnor utgör, som vi konstaterade, 49 procent av de utrikes födda totalt sett, men andelen varierar betydligt mellan olika ursprungsregioner. Särskilt hög är andelen kvinnor bland personer födda i Sydöstra Asien (74 procent) och Östasien (61 procent). Särskilt låg är andelen inom grupperna födda i Oceanien (31 procent) samt Västra Europa, Södra Europa, Västra Asien, Sydasiien, Nordafrika och Västra, Centrala och Södra Afrika med mellan 43–45 procent kvinnor. För övriga grupper utrikes födda är andelen runt 50 procent.

Könsfördelningen för personer med utländsk bakgrund är betydligt jämnare och nära genomsnittet på 49 procent för alla grupper. Detta är också det förväntade mönstret i och med att kvinnor i genomsnitt utgör hälften av dem som föds i Sverige varje år, oavsett föräldrabakgrund.

De utrikes födda kvinnorna och männen är som konstaterat i genomsnitt strax över 40 år gamla, men det finns en betydande variation även bakom detta genom-

snitt. Kvinnor och män födda i Norden är den äldsta gruppen med en medelålder på 47 år. Personer födda i Östafrika eller Västra, Centrala och Södra Afrika tillhör de yngsta bland de utrikes födda, med en snittålder på runt 38 år.

Inom gruppen med utländsk bakgrund finns också ålderskillnader beroende på var föräldrarna är födda. Kvinnor och män med föräldrar från Centralasien utgör de yngsta grupperna och kvinnor och män från Västra Europa och Norden de äldsta.

Befolkningens utbildningslängd och vistelsetid i Sverige beskrivs i Tabell 4. I genomsnitt har inrikes födda med svensk bakgrund en utbildningsnivå motsvarande 13,2 år för kvinnor och 12,5 år för män. Motsvarande utbildningslängd för utrikes födda kvinnor är 12,3 år och för män 12 år. Inrikes födda kvinnor med utländsk bakgrund har i genomsnitt 13 års utbildning. För män har motsvarande grupp 12,3 års utbildning. Skillnaderna mellan de tre grupperna är i genomsnitt således förhållandevis små.

Tabell 4 Studiepopulationens utbildningslängd och vistelsetid i Sverige år 2021

	Utbildningslängd (antal år)		År sedan invandring	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Inrikes födda	13,2	12,5	-	-
Utrikes födda	12,3	12,0	16,4	15,1
Utländsk bakgrund	13,0	12,3	-	-

Anmärkning: Studiepopulationen innefattar hela befolkningen 20–64 år 2021.

Precis som för ålder och kön ser vi dock påtagliga skillnader mellan grupper med olika ursprung (se Tabell 5). De fem grupperna av utrikes födda kvinnor med längst utbildning utgörs av personer födda i Nordamerika (15 års utbildning), Oceanien (14,6 år), Västra Europa (14,5 år), Södra Europa (14,4 år) och Östasien (14,2 år). Grupperna med kortast utbildningslängd har sitt ursprung i Afrika och Asien. Kvinnor från alla delar av Afrika har en utbildningslängd som i genomsnitt är knappt 12 år, som lägst för kvinnor från Östafrika (10 år). Kvinnor från Sydöstra respektive Västra Asien har i genomsnitt drygt 11 års utbildning (11,2 år och 11,4 år). För män är bilden likartad. Vad gäller inrikes födda med utländsk bakgrund varierar också utbildningslängden, men i betydligt mindre grad än för utrikes födda. Detta är inte konstigt givet att de som är födda i Sverige har gått i svensk skola.

Tabell 5 visar avslutningsvis genomsnittliga skillnader i vistelsetid i Sverige för utrikes födda. Skillnaderna beroende på ursprungsregion är stora, medan könsskillnader är små. Personer födda i Norden har längst vistelsetid (29 år i genomsnitt mätt år 2021). Efter Norden har personer från Sydamerika (22 år), Västra Balkan (20 år) och Centralamerika (17 år) de längsta vistelsetiderna. Flera

grupper har dock betydligt kortare tid i landet. De med kortast genomsnittliga vistelsetid är personer från Nordamerika, Centralasien, Afrika (alla regioner) och Oceanien, med i genomsnitt 10–12 år i Sverige.

I bilagan presenterar vi även sysselsättningsgraden och förvärvsinkomsterna för studiepopulationen (se Tabell A1 och Tabell A2).

Tabell 5 Studiepopulationens utbildningslängd och vistelsetid i Sverige år 2021

	Utbildningslängd (antal år)				År sedan invandring	
	Kvinnor		Män		Kvinnor	Män
	Utr. födda	Utländsk bakgrund	Utr. födda	Utländsk bakgrund	Utrikes födda	
<i>Med ursprung i (i %):</i>						
Norden	13,1	12,6	12,4	12,0	29,4	29,1
Västra Europa	14,5	13,0	14,2	12,6	14,0	13,7
Östeuropa	13,7	13,3	12,7	12,9	15,0	12,8
Södra Europa	14,4	12,9	13,9	12,3	13,5	13,5
Västra Balkan	11,9	13,0	11,7	12,3	20,1	19,6
Nordamerika	15,0	13,7	14,8	12,7	11,9	12,7
Centralamerika	13,4	13,0	13,0	12,3	16,9	17,6
Sydamerika	13,0	12,8	12,6	12,2	21,7	22,6
Västra Asien	11,4	13,0	11,1	12,3	14,0	13,3
Centralasien	13,3	13,4	12,6	12,6	11,1	10,0
Sydasien	12,8	13,7	12,6	13,2	16,0	13,0
Östasien	14,2	14,2	14,3	13,8	17,2	14,5
Sydöstra Asien	11,2	13,6	11,4	13,0	15,5	18,9
Nordafrika	11,8	13,1	12,0	12,2	12,6	12,6
Östafrika	10,0	13,0	10,5	12,2	12,4	11,9
Västra, centrala och Södra Afrika	11,8	12,7	12,0	12,0	12,8	11,9
Oceanien	14,6	12,7	14,1	12,7	12,0	11,5

Anmärkning: Studiepopulationen innefattar hela befolkningen 20–64 år 2021.

4.3 Metod

Syftet med analysen är att jämföra skillnader i arbetsmarknadsutfall och utbildningslängd mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen) i åldrarna 20–64 år.¹⁷ Genomgående redovisar vi som konstaterat resultat uppdelade på bakgrund (egen eller föräldrars födelseregion) och kön.

Innan vi i mer detalj beskriver hur vi går tillväga är det viktigt att påpeka att vår analys inte är en jämförelse av arbetsmarknadssituationen för utrikes födda föräldrar och deras egna barn och inrikes födda med svensk bakgrund. I stället jämför vi sysselsättningsgrad, förvärvsinkomster och utbildningslängd för samtliga i befolkningen i åldrarna 20–64 i de olika grupperna vid en specifik tidpunkt (år 2021), i likhet med Algan m.fl. (2010). Detta metodval möjliggör en aktuell bedömning av arbetsmarknadssituationen och skillnader i utbildningsbakgrund för de olika grupperna. En analys som jämför föräldrar och deras egna barn skulle med nödvändighet innebära att studiepopulationen begränsas, då barnen till utrikes födda måste ha nått vuxen ålder för att analysen ska vara meningsfull. Fördelen med vårt angreppssätt är att det tillåter oss att studera situationen för hela Sveriges befolkning. På så vis kompletterar rapporten annan statistik som belyser situationen för utrikes födda och inrikes födda med utländsk bakgrund men som inte i samma utsträckning särskiljer på grupper beroende på bakgrund och kön, exempelvis Arbetskraftsundersökningarna (AKU) och statistik om arbetslöshet från Arbetsförmedlingen. Nackdelen med det valda angreppssättet är att vi inte kan uttala oss om det faktiska förhållandet mellan barnen till utrikes födda och deras respektive föräldrar.

I analyserna skattar vi skillnader mellan grupperna av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Jämförelsegruppen i analyserna är könsspecifik. Utrikes födda kvinnor och de med utländsk bakgrund jämförs med inrikes födda kvinnor med svensk bakgrund. Män med motsvarande bakgrunder jämförs med inrikes födda män med svensk bakgrund.¹⁸

Eftersom syftet med analysen är att belysa skillnader mellan olika grupper och *inte* att förklara dess orsaker, inkluderas i huvudsak inga kontrollvariabler i

¹⁷ Kompletterande analyser visar att en högre åldersrestriktion (befolkningen 30–64 år), eller om vi utesluter studenter (definierade som personer med studiestöd), ger en likartad bild. Det förefaller således inte som att de skattade sysselsättnings- och inkomstskillnaderna drivs av att benägenheten att studera skiljer sig åt mellan de studerade grupperna eller att det finns några större skillnader vad gäller åldern då studiepopulationen lämnade utbildningssystemet.

¹⁸ Robusta standardfel används. Vi skattar separata regressioner för varje grupp som vi är intresserade av och inkluderar inrikes födda med svensk bakgrund som jämförelsegrupp i alla analyser.

skattningarna. Vi tar till exempel inte hänsyn till faktorer så som utbildning eller bostadsort. Det enda undantaget är ålder. Personer med utländsk bakgrund är i genomsnitt yngre än både utrikes födda och personer med svensk bakgrund, varför det är centralt att konstanthålla ålder. Därför har ålder definierats i ettårsintervall och inkluderats i regressionerna.

5 Utbildningsnivå, sysselsättning och förvärvsinkomster

I detta avsnitt redovisar vi rapportens resultat. Vi inleder med att beskriva skillnader i utbildningsnivå mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och den inrikes födda jämförelsegruppen. Därefter redovisar vi hur stort sysselsättnings- och inkomstgapet är mellan de olika grupperna. På grund av att tid i Sverige spelar en betydande roll för etableringen på arbetsmarknaden beskriver vi även i en kompletterande analys hur skillnaden i sysselsättningsgrad mellan utrikes födda och inrikes födda med svensk bakgrund samvarierar med vistelsetiden i Sverige. Slutligen diskuterar vi om det finns tecken på att arbetsmarknadssituationen för de olika grupperna har förändrats över tid genom en jämförelse av situationen år 2010 och 2021.

5.1 Skillnader i utbildningsnivå

Våra skattningar visar att skillnader i utbildningsnivå mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund varierar kraftigt beroende på födelseregion och i viss mån även på kön. Figur 4 illustrerar skillnaden i utbildningslängd mellan de olika grupperna jämfört med den inrikes födda jämförelsegruppen. Utbildningslängd är definierat som det antal år det tar att uppnå en given utbildningsnivå, och utgår från individens högsta avslutade utbildning (se avsnitt 4.1). För varje grupp redovisas den skattade skillnaden i utbildningslängd, uttryckt i år, relativt inrikes födda med svensk bakgrund och samma kön, justerat för ålder. I figurerna presenteras även 95-procentiga konfidensintervall. I de fall där konfidensintervallen överlappar noll finns det inga statistiskt säkerställda skillnader (på femprocentnivån) mellan gruppen av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen.

Vi inleder med att diskutera skillnader i utbildningsnivå mellan olika grupper utrikes födda och den inrikes födda befolkningen med svensk bakgrund (jämförelsegruppen). För att sätta de skattade skillnaderna i utbildningsnivå i perspektiv hade kvinnor med svensk bakgrund i genomsnitt motsvarande 13,2

års utbildning, medan män med samma bakgrund har 12,5 års utbildning (Tabell 4).

Flera grupper av utrikes födda har högre utbildningsnivå än den inrikes födda jämförelsegruppen. Kvinnor och män från Nordamerika, Västra Europa och Södra Europa har i genomsnitt minst ett år längre utbildning än inrikes födda med svensk bakgrund. Särskilt lång utbildning har personer från Nordamerika med cirka två år längre utbildning än jämförelsegruppen.

Analysen visar också att flera grupper av utrikes födda har en utbildningsnivå likvärdig med inrikes födda med svensk bakgrund. Hit hör bland annat personer från Östeuropa, Norden och Centralamerika, samt män från Sydästen och Sydamerika.

Det finns också grupper med betydligt kortare utbildning än inrikes födda med svensk bakgrund. Kvinnor och män från Östafrika har 2–3 år kortare utbildning än jämförelsegruppen. Andra grupper med relativt kort utbildning inkluderar kvinnor från Sydöstra- och Västra Asien, andra delar av Afrika och Västra Balkan, samt män från Sydöstra och Västra Asien.

Sammantaget observerar vi en betydande spridning när det gäller utbildningsnivå för de utrikes födda. Grupperna med en relativt hög utbildningsnivå har ofta sitt ursprung i Europa, men även i Oceanien och Östasien. Födelseregioner i Afrika och övriga Asien dominerar bland grupperna med relativt låg utbildningsnivå.

Om vi väger samman alla födelseregioner ser vi att det totala utbildningsgapet är mindre för män än för kvinnor (jämför genomsnittet för ”samtliga” utrikes födda i den övre och nedre figuren). Utrikes födda kvinnor har i genomsnitt ett år kortare utbildning än inrikes födda kvinnor med svensk bakgrund. Detta kan jämföras med utrikes födda män, som har cirka 0,5 år kortare utbildning än inrikes födda män med svensk bakgrund.

När det gäller inrikes födda med utländsk bakgrund observerar vi, precis som för de utrikes födda, variation i det skattade utbildningsgapet beroende på bakgrund (var föräldrarna är födda) och kön (se Figur 4). Skillnaderna i utbildningslängd mellan inrikes födda med utländsk bakgrund och den inrikes födda jämförelsegruppen varierar dock i betydligt mindre utsträckning än för de utrikes födda.

Att variationen mellan olika grupper av inrikes födda med utländsk bakgrund är mindre än för utrikes födda är också förväntat, eftersom de har vuxit upp i Sverige och gått i svensk skola. Skillnaden i utbildningslängd understiger ett år för samtliga grupper (med undantag för kvinnor och män vars föräldrar är födda i Östasien), och det gäller oavsett om det rör sig om en grupp med längre eller kortare utbildning än den inrikes födda jämförelsegruppen. Intressant nog ser vi

att kvinnor och män vars föräldrar är födda i Östasien i genomsnitt har betydligt längre utbildning än utrikes födda från samma födelseregion.

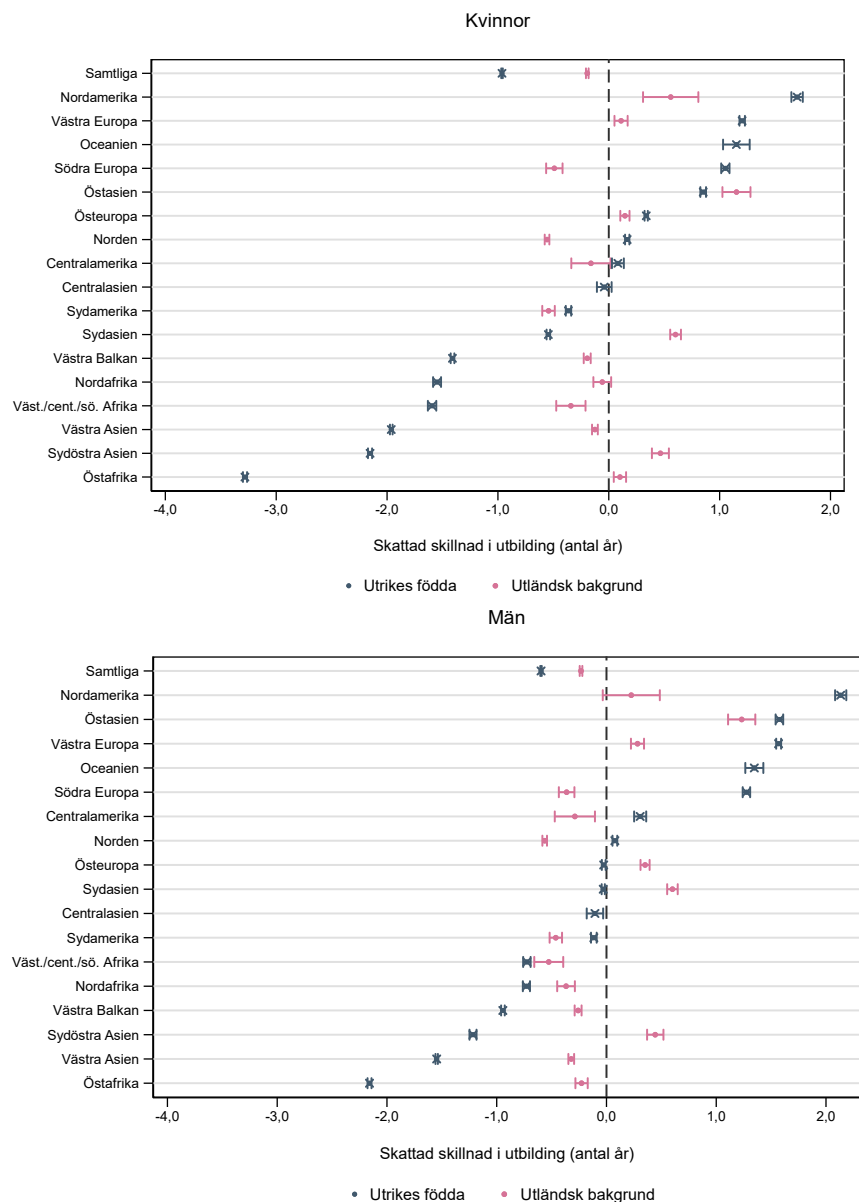
Ett annat mönster som sticker ut vad gäller den inrikes födda befolkningen med utländsk bakgrund är att skillnaderna i utbildningsnivå är relativt begränsade även för grupper där gapet är särskilt stort bland de utrikes födda. Detta gäller inte minst kvinnor och män från Östafrika, Sydöstra Asien och Västra Asien – de tre grupperna där skillnaden i utbildningslängd är som allra störst bland de utrikes födda. Mönstret är giltigt både för kvinnor och män. Vi observerar dock att utbildningsgapet är något större för män från motsvarande grupper än för kvinnor.

Vi ser även att det finns flera grupper av inrikes födda med utländsk bakgrund som har lägre utbildningsnivå än utrikes födda från samma födelseregioner. I de allra flesta fallen rör det sig om grupper där de utrikes födda har särskilt lång utbildning, till exempel män och kvinnor från Nordamerika, Västra och Södra Europa, Oceanien och Södra Europa.

I genomsnitt har kvinnor med utländsk bakgrund totalt sett 0,19 år kortare utbildning än inrikes födda kvinnor med svensk bakgrund. Motsvarande skillnad uppgår till 0,23 år för män med motsvarande bakgrund (se punkttestimaten för ”samtliga”). Sammantaget pekar dessa observationer på att det svenska utbildningssystemet verkar kompensera för skillnader i bakgrund: att föräldrabakgrunden (i form av ursprung) inte verkar spela en avgörande roll för hur lång utbildning grupperna med utländsk bakgrund har.¹⁹

¹⁹ Analyser där vi har exkluderat personer yngre än 30 år påverkar inte nämnvärt resultaten (se Figur B2 i bilagan). Restriktionen innebär att vi följaktligen fokuserar på personer som i de flesta fall hade avslutat sin utbildning, vilket alltså inte mer än marginellt påverkar det skattade utbildningsgapet.

Figur 4 Skillnader i utbildningslängd mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen) år 2021

Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i utbildningslängd (uttryckt som antalet år) för kvinnor och män mellan inrikes födda med utländsk bakgrund, utrikes födda och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan grupperna av intresse och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20 till 64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen.

5.2 Sysselsättnings- och inkomstskillnader

Det finns betydande skillnader för grupper med olika ursprung när det gäller sysselsättning och inkomster. I detta avsnitt beskriver vi dessa skillnader. Vi diskuterar även betydelsen av vistelsetiden i Sverige för utrikes födda och hur arbetsmarknadssituationen har förändrats mellan åren 2010 och 2021.

5.2.1 Skillnader i sysselsättningsgrad

Figur 5 illustrerar de genomsnittliga sysselsättningsskillnaderna mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och den inrikes födda jämförelsegruppen. Precis som tidigare skiljer vi på olika grupper beroende på födelse-region och kön. De skattade skillnaderna uttrycks i procentenheter.

Vi inleder med att beskriva skillnader i sysselsättningsgraden mellan utrikes födda kvinnor och den inrikes födda jämförelsegruppen. Sysselsättningsgraden för kvinnor med svensk bakgrund var 84 procent år 2021, vilket kan användas som en referenspunkt (Tabell A5). Den skattade sysselsättningsgraden för kvinnor från Norden, gruppen med det minsta sysselsättningsgapet, är samma år cirka 11 procentenheter lägre. Detta kan jämföras med kvinnor födda i Nordafrika, som har den lägsta skattade sysselsättningsgraden av de studerade grupperna. Andelen sysselsatta i denna grupp är närmare 35 procentenheter lägre än den för den inrikes födda jämförelsegruppen. Utöver kvinnor från Nordafrika ser vi även från figuren att den relativa sysselsättningsgraden är särskilt låg för kvinnor från Västra Asien, Östafrika och Sydasien. Sysselsättningsgapet för dessa grupper varierar mellan 27–34 procentenheter.

Bland grupperna med det minsta skattade sysselsättningsgapet hittar vi förutom kvinnor från Norden, kvinnor från Sydöstra Asien, Sydamerika, Västra Balkan, Östeuropa och Centralamerika. Dessa gruppers sysselsättningsgrad är mellan 11–15 procentenheter lägre än sysselsättningsnivån för den inrikes födda jämförelsegruppen.

Det totala sysselsättningsgapet, om vi väger samman alla utrikes födda kvinnor, uppgår till 22 procentenheter (se punkttestimatet för ”samtliga” i figuren).

Även för män ser vi att de skattade sysselsättningsskillnaderna varierar kraftigt mellan grupperna. Sysselsättningsgraden för jämförelsegruppen, inrikes födda män med svensk bakgrund, låg år 2021 på 85 procent (Tabell A5). De skattade skillnaderna är som störst för män födda i Östasien, Nordafrika och Västra Asien (20–24 procentenheter). Andra grupper med ett särskilt stort sysselsättningsgap inkluderar män från Norden och Nordamerika. Sysselsättningsgapet är som minst för män födda på Västra Balkan och i Sydamerika.

Skillnaden i sysselsättningsgrad varierar mellan 7–9 procentenheter för dessa grupper.

Den totala skillnaden i sysselsättningsgraden mellan utrikes födda män och inrikes födda män med svensk bakgrund uppgår till 15 procentenheter (se genomsnittet för ”samtliga” i figurerna). Detta är knappt 7 procentenheter lägre än skillnaden för alla kvinnor. I termer av sysselsättning ser vi alltså att mäns anknytning till arbetsmarknaden är starkare än den för kvinnor. Ett mönster som är välbelagt i tidigare forskning (se litteraturgenomgången i avsnitt 2.2).

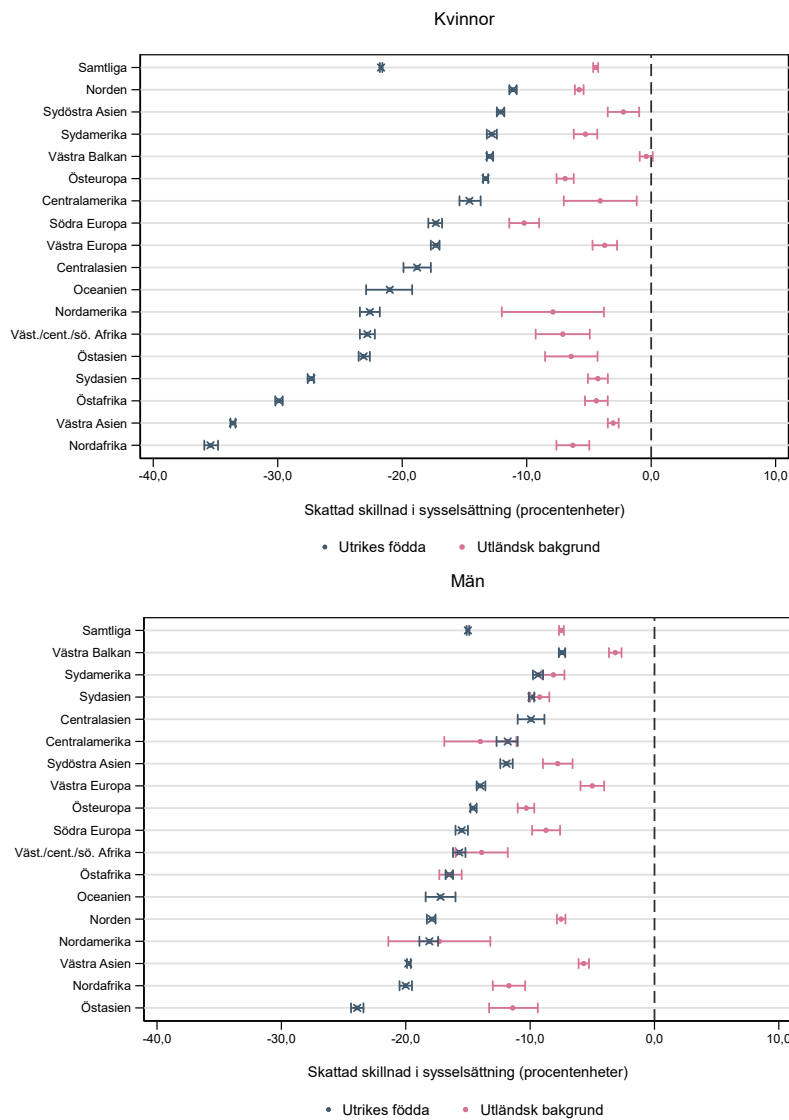
Om vi i stället fokuserar på inrikes födda med utländsk bakgrund ser vi att sysselsättningsgapet i genomsnitt är mindre än gapet för utrikes födda bland både kvinnor och män (se skattningarna för ”samtliga” i figurerna). I genomsnitt är sysselsättningsgraden för alla inrikes födda kvinnor med utländsk bakgrund 4,5 procentenheter lägre än snittet för den inrikes födda jämförelsegruppen och 7,5 procentenheter lägre för män med samma bakgrund. Detta kan jämföras med sysselsättningsgapet på 22 respektive 15 procentenheter för alla utrikes födda kvinnor och män.

Figuren visar även att skillnaderna i sysselsättningsgrad mellan grupperna med utländsk bakgrund (oavsett kön) varierar i mindre utsträckning än för utrikes födda. Detta är också vad vi förväntar oss givet att grupperna med utländsk bakgrund har vuxit upp i Sverige och gått i svensk skola.

Vi finner dock en viktig skillnad mellan kvinnor och män. Till skillnad från kvinnor med utländsk bakgrund, där samtliga grupper har en högre sysselsättningsgrad än utrikes födda med motsvarande bakgrund, ser vi inga skillnader i sysselsättningsgraden mellan utrikes födda män från Sydamerika, Sydasiens, Centralamerika och Afrika (med undantag för Nordafrika) och Nordamerika relativt inrikes födda män med föräldrar födda i dessa regioner.

Att skillnaderna mellan utrikes födda män och motsvarande grupper av inrikes födda med utländsk bakgrund är små för födelseregioner med ett relativt begränsat sysselsättningsgap (Sydamerika, Sydasiens och Centralamerika) är kanske inte så förvånande givet den relativt höga sysselsättningsgraden bland utrikes födda i dessa grupper. Det är möjligen mer överraskande att vi inte ser större skillnader mellan utrikes födda och inrikes födda män med utländsk bakgrund från födelseregioner där sysselsättningsgapet är särskilt stort bland de utrikes födda (Afrika med undantag för Nordafrika).

Figur 5 Skillnader i sysselsättningsgrad mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen) år 2021

Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i procentenheter) för kvinnor och män mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund, och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan grupperna av intresse och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummyvariabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen.

Vi finner dock påtagliga skillnader för flera av grupperna av män med det största sysselsättningsgapet mellan utrikes födda och inrikes födda med svensk bakgrund. Till exempel är sysselsättningsgapet för män födda i Västra Asien cirka 20 procentenheter, vilket kan jämföras med att skillnaden i sysselsättningsgrad för inrikes födda med motsvarande bakgrund ligger på runt 5 procentenheter.²⁰

5.2.2 Skillnader i förvärvsinkomster

I det här avsnittet diskuterar vi skillnaderna i inkomstnivå mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och den inrikes födda jämförelsegruppen. När vi analyserar sysselsättningsgapet för utrikes födda och inrikes födda med utländsk bakgrund utgår vi ifrån att en person är sysselsatt om personen har positiva förvärvsinkomster under ett kalenderår. Det innebär att även personer med mycket låga inkomster räknas som sysselsatta. En analys av inkomstskillnader kompletterar därmed den tidigare beskrivningen då den ger en bild av i vilken utsträckning grupperna har arbetat under ett år. Vi har dock enbart data över årliga arbetsinkomster. Analysen är således begränsad i meningen att det inte går att särskilja om skillnaderna beror på lägre (eller högre) löner eller färre (eller fler) arbetade timmar mellan grupperna av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen.

Figur 6 illustrerar inkomstgapet mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och den inrikes födda jämförelsegruppen. Skillnaden i årsinkomster uttrycks i tusentals kronor. Figuren visar att både utrikes födda kvinnor och män i genomsnitt har betydligt lägre förvärvsinkomster än deras jämförelsegrupper. Inkomstgapet för utrikes födda kvinnor, om alla kvinnor vägs samman, uppgick till 117 200 kronor, motsvarande gap för män låg på 130 200 kronor (se punktskattningarna förr ”samtliga” i figuren). Inkomstgapet för utrikes födda män är alltså något större än det för kvinnor. Detta kan jämföras med genomsnittsinkomsten för jämförelsegrupperna som uppgick till 315 000 kronor för kvinnor respektive 395 000 kronor för män samma år (se Tabell A5 i bilagan).

När det gäller utrikes födda kvinnor är inkomstgapet som störst för de födda i Nordafrika, Västra Asien, Östafrika och Sydöstra Asien, där inkomstskillnaderna för samtliga grupper motsvarar eller överstiger 150 000 kronor. Annorlunda uttryckt innebär detta att dessa grupper har inkomster som var minst

²⁰ Analyserna i detta avsnitt påverkas inte i någon egentlig bemärkelse om vi exkluderar personer yngre än 30 år från studiepopulationen eller studerande (se Figur B3 och Figur B4 i bilagan). I bilagan återfinns även motsvarande analys som den i Figur 5 men baserad på år 2019. Det generella mönstret är det samma om vi baserar analysen på data från året innan pandemiutbrottet (Figur B5).

150 000 kronor lägre än inkomsten för inrikes födda kvinnor med svensk bakgrund. I den motsatta änden av fördelningen finner vi kvinnor från Norden, Nordamerika och Södra och Västra Europa, vilka har inkomster som är mellan 18 000 och 59 000 kronor lägre än genomsnittsinkomsten för den inrikes födda jämförelsegruppen.

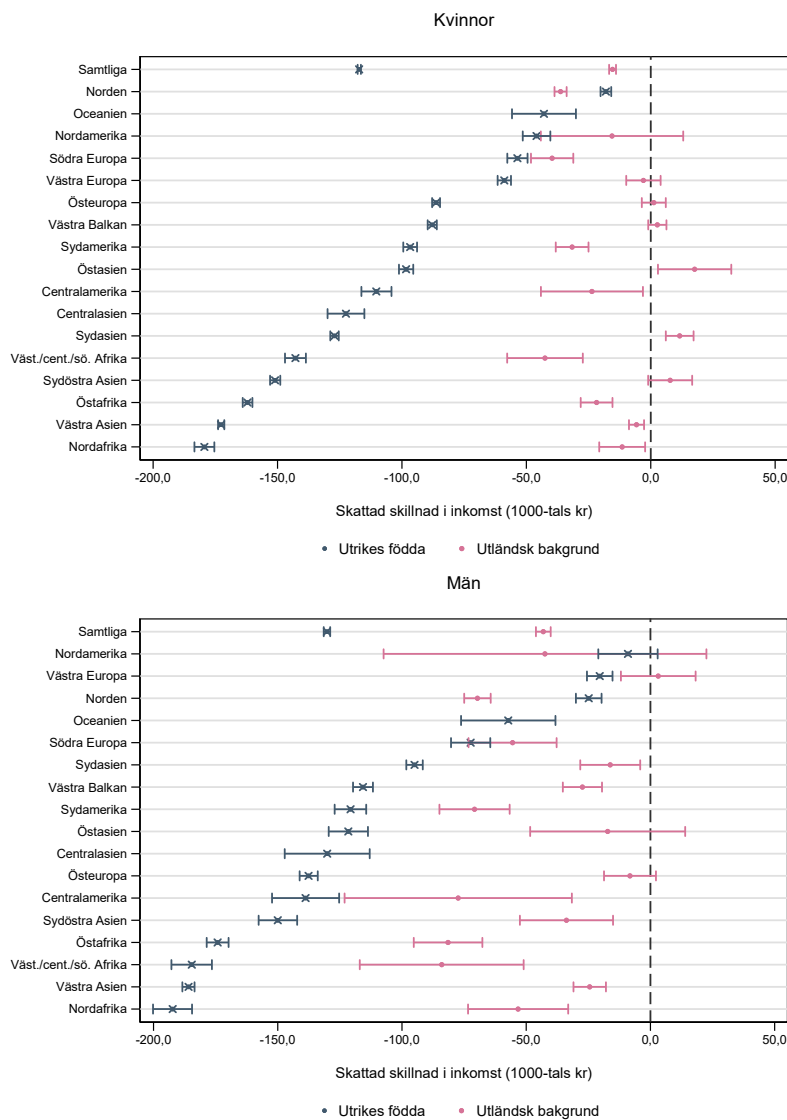
Det skattade inkomstgapet för utrikes födda män ser likartat ut. Män från Nordamerika, Västra och Södra Europa, Norden och Oceanien, utgör grupperna med det minsta inkomstgapet visavi den inrikes födda jämförelsegruppen. De skattade skillnaderna för dessa grupper varierar mellan 9 000 och 72 000 kronor. På den andra änden av skalan finner vi födelseregioner i företrädesvis Afrika och vissa delar av Asien. Män från Afrika (alla delar), Västra Asien och Sydöstra Asien har förvärvsinkomster som är mellan 150 000–200 000 kr lägre än inkomsterna för jämförelsegruppen.

Inkomstskillnaderna är betydligt mindre för kvinnor med utländsk bakgrund (se punktskattningen för ”samtliga” i figuren). Kvinnor med utländsk bakgrund har en inkomst som var cirka 15 000 kronor lägre än den inrikes födda jämförelsegruppen. Motsvarande skillnad för alla utrikes födda kvinnor uppgår till 117 000 kronor. För män ligger motsvarande skillnader på 43 000 respektive 130 000 kronor. Det framgår således att inkomstgapet (uttryckt i kronor) för personer med utländsk bakgrund i genomsnitt är något större för män än för kvinnor.

Inkomstskillnaderna är betydligt större för utrikes födda grupper än för grupper med utländsk bakgrund, med undantag för personer födda i Norden. För utrikes födda kvinnor varierar skillnaderna mellan 18 000 och 180 000 kronor relativt den inrikes födda jämförelsegruppen medan motsvarande skillnader för kvinnor med utländsk bakgrund varierar mellan cirka 3 000 och 40 000 kronor för majoriteten av grupperna. För vissa grupper av utrikes födda kvinnor är inkomstskillnaden relativt inrikes födda mycket stor (Nordafrika, Västra Asien och Sydöstra Asien), men begränsade eller när det gäller kvinnor födda i Sverige med bakgrund i dessa regioner.

För män är skillnaderna mellan grupperna med utländsk bakgrund något större än för kvinnor. Särskilt betydande är inkomstgapet för män vars föräldrar är födda i Afrika (alla delar). Även bland män med utländsk bakgrund finns det dock grupper med inkomster på samma nivå som de i jämförelsegruppen, såsom män med ursprung i Nordamerika, Västra Europa och Östeuropa.

Figur 6 Skillnader i förvärsinkomster mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen) år 2021

Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i förvärsinkomster (uttryckt i tusentals kronor) för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan grupperna av intresse och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummyvariabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen.

5.2.3 Inkomstskillnader bland sysselsatta

Efter att ha konstaterat att det finns betydande inkomstskillnader mellan olika grupper på den svenska arbetsmarknaden är en naturlig följdfråga att ställa i vilken utsträckning inkomstskillnaderna hänger samman med skillnader i sysselsättningsgraden mellan de studerade grupperna. Detta är intressant eftersom det finns stora skillnader i detta avseende mellan olika grupper, särskilt bland de utrikes födda. Vi har därför undersökt hur stort det skattade inkomstgapet är för den del av befolkningen som är sysselsatt. Resultaten presenteras i bilagan, se Figur B6.

När vi avgränsar studiepopulationen till sysselsatta utrikes födda framgår att de skattade inkomstskillnaderna i genomsnitt är mindre än för hela studiepopulationen (jämför punktskattningarna för ”samtliga” i Figur B6 och Figur 6), men fortfarande betydande. Denna observation är giltig både för utrikes födda män och kvinnor. Sysselsatta utrikes födda kvinnor har i genomsnitt årsinkomster som är 100 000 kronor lägre än sysselsatta kvinnor med svensk bakgrund. För män uppgår skillnaden till strax över 100 000 kronor. Detta kan jämföras med att det genomsnittliga inkomstgapet för hela studiepopulationen ligger på 125 000 respektive 130 000 kronor för kvinnor och män (Figur 6).

Vi ser även att sysselsatta kvinnor födda i Oceanien och Nordamerika har högre inkomster än jämförelsegruppen. Dessutom har ett antal grupper av de utrikes födda kvinnorna inkomster som är ungefär lika höga som de för inrikes födda kvinnor, såsom kvinnor från Västra Europa, Södra Europa och Norden.

Analysen visar dock att skillnaden relativt jämförelsegruppen (sysselsatta inrikes födda kvinnor med svensk bakgrund) är fortsatt stor för många grupper även efter att vi har exkluderat de som saknar sysselsättning. De skattade skillnaderna är som störst för de födda i Nordafrika, Västra Asien, Östafrika och Sydöstra Asien. Detta mönster återspeglar samma mönster som för hela populationen (jämför med Figur 6).

Vad gäller sysselsatta utrikes födda män finner vi ett liknande mönster som för kvinnor. Sysselsatta män födda i Europa, Nordamerika och Oceanien har generellt sett relativt höga inkomster. Särskilt höga är inkomsterna för män från Nordamerika och Västeuropa, vars inkomster klart överstiger dem för inrikes födda.

Bland män från födelseregioner i Afrika och vissa delar av Asien är däremot inkomstskillnaderna stora, även efter att vi har exkluderat de som inte är sysselsatta. Även för män pekar således analysen på att många personer som tillhör dessa grupper arbetar i begränsad utsträckning och/eller har lägre lön i jämförelse med inrikes födda män med svensk bakgrund.

Sysselsatta kvinnor med utländsk bakgrund har inkomster som i genomsnitt var cirka 9 000 kronor lägre än sysselsatta inrikes födda inrikes födda kvinnor med svensk bakgrund (Figur B6). Många av grupperna har dock inkomster som är minst i nivå med de för jämförelsegruppen. För sysselsatta män med utländsk bakgrund uppgår inkomstgapet relativt inrikes födda med svensk bakgrund till 32 000 kronor. Variationen mellan grupperna av sysselsatta män är också större än den för kvinnor, och flera grupper av de sysselsatta männen med utländsk bakgrund har betydligt lägre inkomster än deras inrikes födda jämförelsegrupp. Det verkar alltså finnas större svårigheter för män med utrikes födda föräldrar att hitta jobb som ger relativt höga inkomster (eller möjlighet till heltidsarbete) än för kvinnor.²¹

5.3 Tiden i Sverige och utvecklingen över tid

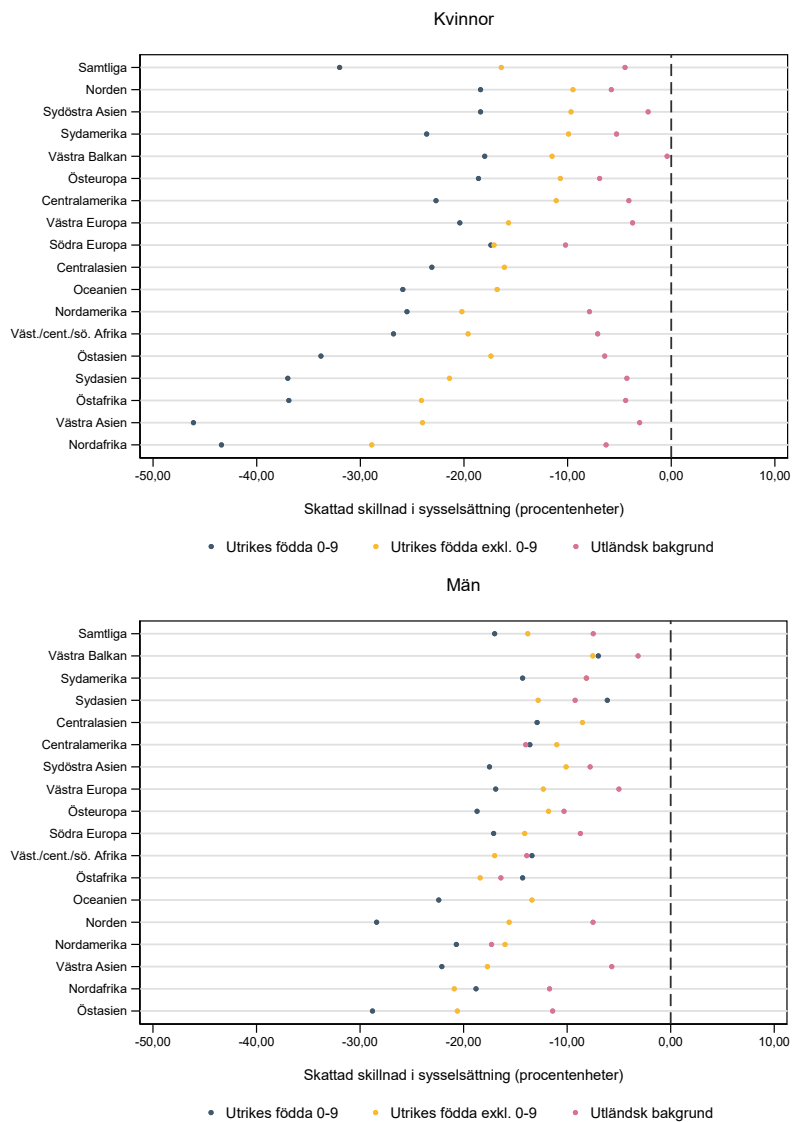
I detta avsnitt diskuterar vi betydelsen av tid i Sverige för anknytningen till arbetsmarknaden för utrikes födda. Vi jämför även hur arbetsmarknads-situationen för utrikes och inrikes födda med utländsk bakgrund har förändrats mellan åren 2010 och 2021.

5.3.1 Vistelsetiden i Sverige

Att det finns ett samband mellan vistelsetiden i Sverige och utrikes föddas ställning på arbetsmarknaden är belagt i ett flertal studier (se litteraturgenomgången i denna rapport). Figur 7 visar hur sysselsättningsgapet varierar med tid i landet för utrikes födda kvinnor och män år 2021. I figuren grupperar vi kvinnor och män baserat på hur länge de hade varit i Sverige vid denna tidpunkt. De blå punkterna representerar sysselsättningsgapet för utrikes födda som hade vistats i Sverige mellan 0–9 år, medan de gula punkterna kommer från analyser där vi inkluderar personer som hade vistats i Sverige tio år eller mer. De rosa punkterna representerar sysselsättningsgapet för inrikes födda med utländsk bakgrund, precis som tidigare. Denna senare grupp inkluderas som en referenspunkt.

²¹ Innan vi går vidare till nästa avsnitt vill vi återigen lyfta fram att en studiepopulation avgränsad till 30–64-åringar inte påverkar vilka slutsatser vi kan dra i detta avsnitt (Figur B7), inte heller om vi exkluderar studenter (Figur B8) eller om vi istället för 2021 skattar inkomstskillnaderna för 2019 (Figur B9). Dessa resultat finns i bilagan till denna rapport.

Figur 7 Jämförelse av skillnader i sysselsättningsgraden för utrikes födda beroende på vistelsetiden i Sverige år 2021

Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i procentenheter) för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan grupperna av intresse och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen.

Vid en jämförelse av sysselsättningsgapet för utrikes födda med ”kort” vistelsetid i Sverige och utrikes födda med ”lång” vistelsetid i Sverige blir det tydligt att en del av det skattade sysselsättningsgapet mellan de utrikes födda och den inrikes födda jämförelsegruppen (sannolikt) beror på vistelsetiden i landet. Sysselsättningsgapet för kvinnor som vistats i Sverige maximalt 10 år uppgår till 32 procentenheter. För kvinnor som vistats i Sverige mer än 10 år uppgår gapet till 16 procentenheter. Gapet är således hälften så stort för de med relativt lång vistelsetid i Sverige.

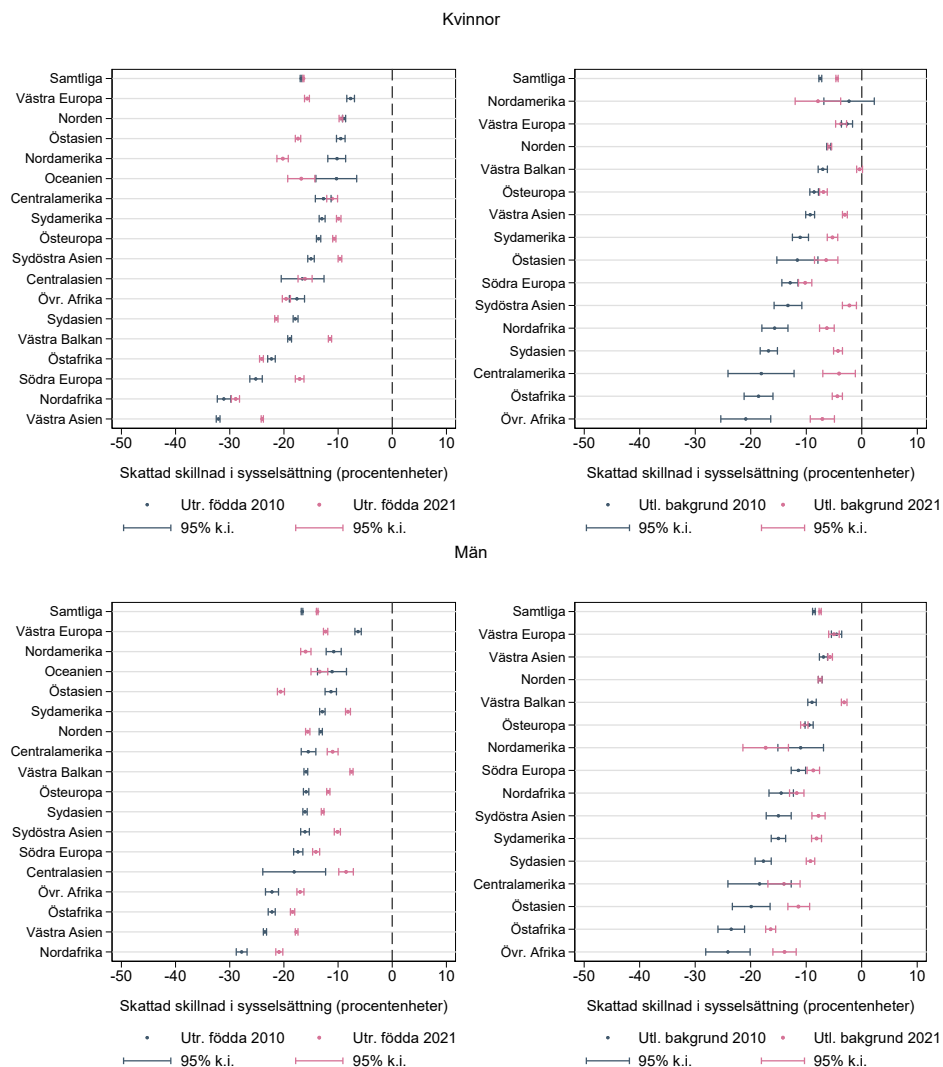
För flera av grupperna av utrikes födda kvinnor med det allra största sysselsättningsgapet (Figur 5), till exempel kvinnor födda i Nordafrika, Västra Asien, Östafrika och Sydasiens, ser vi att skillnaden i sysselsättningsgraden är särskilt påtaglig mellan de med kort och lång vistelsetid i landet. Detta är förenligt med långa etableringstider för kvinnor som invandrat på grund av skyddsbehov eller anhöriga till personer som beviljats uppehållstillstånd av denna anledning (se till exempel Engdahl och Liljeberg, 2022). För kvinnor från andra födelseregioner är detta mönster mindre tydligt.

För män är bilden delvis en annan, vi ser begränsade skillnader mellan utrikes födda som vistats i Sverige som längst 10 år och gruppen som vistats i Sverige mer än 10 år. I bilagan redovisar vi motsvarande analys för inkomster. Det framkommer då att män från flera födelseregioner med kort vistelsetid i Sverige har högre än inkomster än motsvarande grupper med lång vistelsetid i Sverige. Detta gäller bland annat för utrikes födda från Nordamerika, Västra Europa och Norden (se Figur B10). Mönstret kan möjligen delvis förklaras av arbetskraftsinvandring, där arbetskraftsinvandrare från dessa länder ofta stannar i Sverige under en begränsad tidsperiod för arbete. De som blir kvar på sikt utgörs i större utsträckning av andra grupper.

5.3.2 Hur har arbetsmarknadssituationen förändrats det senaste decenniet?

Vi har även undersökt om vårt nedslag år 2021 ger en representativ bild av situationen på arbetsmarknaden. Av denna anledning visar vi med hjälp av Figur 8 hur sysselsättningsgapet förändrades mellan åren 2010 och 2021. För att säkerställa att de observerade skillnaderna inte enbart återspeglar variationer i andelen utrikes födda med kort vistelsetid i Sverige, har vi exkluderat personer som varit i Sverige kortare tid än 10 år. Detta innebär att vi år 2010 fokuserar på personer som invandrade till Sverige innan år 2000, och år 2021 på personer som invandrade innan 2011. Beskrivningen säger därmed ingenting om hur situationen på arbetsmarknaden ser ut för dem som har invandrat till Sverige under senare år.

Figur 8 Jämförelse av sysselsättningsgapet år 2010 och 2021

Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i procentenheter) för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan de studerade grupperna och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.

Den vänstra delen av figuren visar sysselsättningsgapet mellan utrikes födda och inrikes födda med svensk bakgrund och den högra motsvarande gap för inrikes födda med utländsk bakgrund. Skillanden i sysselsättningsgrad var i genomsnitt den samma för kvinnor år 2010 och 2021 (se ”samtliga” i figuren). För män är gapet något mindre 2021. Vad beträffar inrikes födda med utländsk bakgrund noterar vi att sysselsättningsgapet både för kvinnor och män grupp är något mindre år 2021 än 2010. I bilagan redovisar vi motsvarande analys fast för inkomster (Figur B11). Även denna analys pekar på begränsade förändringar över tid.

6 Slutdiskussion

I den här rapporten har vi kartlagt skillnader i utbildningsbakgrund och arbetsmarknadsutfall mellan grupper födda i, eller med föräldrar från, olika delar av världen. Vi har analyserat situationen för kvinnor och män och tagit hänsyn till åldersskillnader mellan grupperna. Vi finner att det finns betydande skillnader i utbildningslängd, sysselsättningsgrad och inkomster mellan utrikes och inrikes födda, men också tydliga skillnader mellan inrikes födda med utländsk respektive svensk bakgrund.

Sysselsättningsgraden är i genomsnitt lägre för utrikes födda jämfört med inrikes födda, med särskilt stora skillnader för kvinnor generellt och kvinnor och män från Afrika och delar av Asien i synnerhet. Vi finner också betydande inkomstskillnader. Inkomstskillnaderna är särskilt stora för de redan nämnda grupperna och mer begränsade för personer från Norden, Nordamerika och Europa. Även bland de sysselsatta är inkomstskillnaderna mellan många grupper av utrikes födda och den inrikes födda befolkningen med svensk bakgrund betydande. Detta pekar på att många utrikes födda arbetar i begränsad utsträckning och/eller har lägre löner än inrikes födda med svensk bakgrund. Det finns dock undantag. Till exempel har sysselsatta utrikes födda män från Västra Europa och Nordamerika högre inkomster än den inrikes födda jämförelsegruppen.

För inrikes födda med utländsk bakgrund är utbildnings-, sysselsättnings- och inkomstgapet i genomsnitt mindre än för utrikes födda. Skillnaderna mellan olika grupper av inrikes födda med utländsk bakgrund är också mindre markanta än skillnaderna mellan olika grupper av utrikes födda. Att skillnaderna är mindre jämfört med utrikes födda är förväntat eftersom denna grupp är född och uppvuxen i Sverige. Skillnaderna är dock tillräckligt stora för att inte betraktas som marginella. Sammantaget möter dock utrikes födda betydligt större utmaningar på arbetsmarknaden än inrikes födda med utländsk bakgrund.

Kvinnor födda utomlands har en särskilt svag ställning, vilket återspeglas i deras relativt låga sysselsättningsgrad och inkomster jämfört med män. För kvinnor födda i Sverige med utländsk bakgrund är situationen annorlunda; för flera grupper är sysselsättningsgraden och inkomsterna högre än för män med motsvarande bakgrund.

Våra resultat relaterar till tidigare forskningslitteratur som dokumenterar betydande sysselsättnings- och inkomstgap mellan utrikes födda och inrikes födda under tidigare tidsperioder (1980-talet till och med det tidiga 2000-talet). Rapporten bekräftar dessa fynd och tydliggör att gapen är särskilt stora för vissa grupper av utrikes födda. Vidare bekräftar rapporten tidigare studier som visar att skillnaderna i utbildningslängd, sysselsättningsgrad och inkomster jämfört med inrikes födda med svensk bakgrund är betydligt större för utrikes födda än för inrikes födda med utländsk bakgrund.

Sammanfattningsvis visar analyserna att det finns anledning att fortsätta sträva efter en snabbare arbetsmarknadsintegration för utrikes födda och i viss mån även män med utländsk bakgrund. En grupp som speciellt kan lyftas fram är utrikes födda kvinnor, eftersom skillnaderna i arbetsmarknadsutfall är särskilt påtagliga för denna grupp.

Referenser

- Aguilar, R. och Gustafsson, B. (1991). "The earnings assimilation of immigrants", *Labour*, 5, s. 37–51.
- Aguilar, R. och Gustafsson, B. (1994). "Immigrants in Sweden's labour market during the 1980s", *Scandinavian Journal of Social Welfare*, 3, s. 139–47.
- Ahmed, A. (2015). "Etnisk diskriminering – vad vet vi, vad behöver vi veta och vad kan vi göra?", *Ekonomisk Debatt* 43, s. 18–28.
- Ahmed, A. och Hammarstedt, M. (2020). "Ethnic discrimination in contacts with public authorities: a correspondence test among Swedish municipalities", *Applied Economics Letters*, 27(17), s. 1391–1394.
- Algan, Y., Dustmann, C., Glitz, A. och Manning, A. (2010). "The economic situation of first and second-generation immigrants in France, Germany and the United Kingdom", *The Economic Journal*, 120(542), 1, s. F4–F30.
- Andersson Joona, P. (2020). "Flykting- och anhöriginvandrares väg till arbete", SNS, Stockholm.
- Ansala, L., Åslund, O. och Sarvimäki, M. (2022). "Immigration history, entry jobs and the labor market integration of immigrants", *Journal of Economic Geography*, 22(3), s. 581–604.
- Arai, M., Gartell, M., Rödin, M och Özcan, G. (2021). "Ethnic stereotypes and entry into labor market programs", *ILR Review*, 74, s. 293–320.
- Behrenz, L. och Hammarstedt, M. (2002). "Arbetsinkomster bland andra generationens invandrare – en intergenerationell studie", *Arbetsmarknad och Arbetsliv*, 8(2), s. 81–93.
- Behrenz, L., Hammarstedt, M. och Månsson, J. (2007). "Second-generation immigrants in the Swedish labour market", *International Review of Applied Economics*, 21(1), s. 157–174.
- Bevelander, P. och Nielsen, H. S. (2001), "Declining employment success of immigrant males in Sweden: Observed and unobserved characteristics?", *Journal of Population Economics*, 14, s. 455–71.
- Bevelander, P. och Irastorza, N. (2017). "The labour market participation of humanitarian migrants in Sweden: An overview", *Intereconomics*, 52, s. 271–277.

- Brücker, H., Glitz A., Lerche, A. och Romiti, A. (2021). "Occupational Recognition and Immigrant Labor Market Outcomes", *Journal of Labor Economics*, 39(2), s. 497–525.
- Böhlmark, A. (2009). "Integration of childhood immigrants in the short and long run—Swedish evidence", *International Migration Review*, 43(2), s. 387–409.
- Cheung, M. (2018). "Hur skapar vi en mer jämställd arbetsmarknadsetablering? En studie av Arbetsförmedlingens förmedlingsverksamhet och insatser ur ett jämställdhetsperspektiv", Working Paper 2018:2, Arbetsförmedlingen, Stockholm.
- Cheung, M. och Hellström, K. (2017). "Integration på svensk arbetsmarknad - ett internationellt perspektiv", Working Paper 2017:3, Arbetsförmedlingen, Stockholm.
- Cheung, M., Rödin, M., Thunström, H. och Wickström Östervall, L. (2017). "Kunskapsöversikt: Nyanländas etablering på den svenska arbetsmarknaden", Working Paper 2017:5, Arbetsförmedlingen, Stockholm.
- Edin P. A., LaLonde R. J. och Åslund, O. (2000) "Emigration of Immigrants and Measures of Immigrant Assimilation", *Swedish Economic Policy Review*, 7, s. 163–204.
- Edin, P-A. och Åslund, O. (2001). "Invandrare på 1990-talets arbetsmarknad", kapitel i *Ofärd i välfärden* (Del 1), SOU 2001:54.
- Ekberg, J. (1997). "Hur är arbetsmarknaden för andra generationens invandrare?", *Arbetsmarknad & Arbetsliv*, 3(1), s. 5–16.
- Ekberg, J. (1999). "Immigration and the public sector: Income effects for the native population in Sweden", *Journal of Population Economics*, 12, s. 411–430.
- Ekberg, J. och Andersson, L. (1995). *Invandring, sysselsättning och ekonomiska effekter*, Ds 1995:68, Finansdepartementet, Stockholm.
- Ekberg, J. och Hammarstedt, M. (2002). "20 år med allt sämre arbetsmarknadsintegrering för invandrare", *Ekonomisk debatt*, 30(4), s. 343–353.
- Engdahl, M. och Liljeberg, L. (2022). "Flyktingar och flyktinganhörigas etablering på arbetsmarknaden i Stockholm, Göteborg och Malmö", Rapport 2022:15, IFAU, Uppsala.

- Engdahl, M. och Sjödin, E. (2024). ”Arbetskraftsinvandring till Sverige från tredjeland”, Rapport 2024:21, IFAU, Uppsala.
- Eriksson, S. (2011). ”Utrikes födda på den svenska arbetsmarknaden”, i SOU 2010:88, Bilaga 4 till *Långtidsutredningen 2011* (SOU 2011:11), Fritzes, Stockholm.
- Eurostat (2024). “Main labour market indicators analysed by migration status, persons aged 20–64 years, 2021 (%)”. [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Main_labour_market_indicators_analysed_by_migration_status_persons_aged_20%E2%80%9364_years_2021_\(%25\)_MIGR2022.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Main_labour_market_indicators_analysed_by_migration_status_persons_aged_20%E2%80%9364_years_2021_(%25)_MIGR2022.png) [2024-06-19]
- Forslund, A., Liljeberg, L. och Åslund, O. (2017). ”Flykting- och anhöriginvandrades etablering på den svenska arbetsmarknaden”, Rapport 2017:14, IFAU, Uppsala.
- Grönqvist, H och Niknami, S (2017). ”Ankomst och härkomst – en ESO-rapport om skolresultat och bakgrund”, Rapport 2017:3, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, Norstedts Juridik, Stockholm.
- Hammarstedt, M. (2002). ”Hur försörjer sig andra generationens invandrare?”, *Ekonomisk Debatt*, 30(5), s. 417–426.
- Hammarstedt, M. och Palme, M. (2012). ”Human capital transmission and the earnings of second-generation immigrants in Sweden”, *IZA J Migration*, 1, 4.
- Hammarstedt, M. och Shukur, G. (2006). ”Immigrants’ relative earnings in Sweden — a cohort analysis”, *Labor*, 20(2), s. 285–323.
- Jonsson, J. (2007). ”The farther they come, the harder they fall? First- and second-generation immigrants in the Swedish labour market”, i Heath, A. F. och Cheung, Y. S. (red.), *Unequal chances: Ethnic minorities in western labour markets*, British Academy Scholarship Online, London.
- Jonsson, J. och Mood, C. (2023). ”Karriärer och barriärer – en ESO-rapport om skolgång och etablering för unga med utländsk bakgrund”, *Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi*, 2023:8
- Jonsson, J. och Rudolphi, F. (2011). ”Weak performance—strong determination: school achievement and educational choice among children of immigrants in Sweden”, *European Sociological Review*, 27(4), s. 487–508.
- Konjunkturinstitutet (2018). ”Utrikes födda och integration på den svenska arbetsmarknaden”, <https://www.konj.se/download/18.7fb23d7c165bb7ad89d800b0/153667003>

7918/F%C3%B6rdjupning%20Utrikes%20f%C3%B6dda%20och%20integration%20p%C3%A5%20den%20svenska%20arbetsmarknaden.pdf [2024-06-20]

- Konjunkturinstitutet (2023). "Utrikes föddas uppåtgående sysselsättning: Hur mycket förklaras av demografi?", Specialstudier December 2023, Konjunkturinstitutet, Stockholm.
- Ohlsson, R. (1975). *Invandrarna på arbetsmarknaden*. Dissertation No. 16, Institutionen för Ekonomisk historia, Lunds universitet, Lund.
- Rooth, D.-O. och Ekberg, J. (2003). "Unemployment and earnings for second generation immigrants in Sweden. Ethnic background and parent composition", *Journal of Population Economics*, 16, s. 787–814.
- Ruist, J. (2018). "Tid för integration – en ESO-rapport om flyktingars bakgrund och arbetsmarknadsetablering", Rapport 2018:3, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, Norstedts Juridik, Stockholm.
- SCB (2024a). "Inkomster för personer i Sverige", <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/inkomster-for-personer/> [2024-06-19]
- SCB (2024b). "Befolkningsframskrivningar." <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningsframskrivningar/befolkningsframskrivningar/> [2024-06-24]
- SOU 2024:12. *Mål och mening med integration*.
- Tasiran, A. och Tezic, K. (2007). "Early labour-market experiences of second-generation immigrants in Sweden", *Applied Economics*, 39(7), s. 809–824.
- Wadensjö, E. (1973). *Immigration och samhällsekonomi*, Lund Economic Studies No. 8, Lunds universitet.

Bilaga A: Tabeller

Tabell A1 Arbetskraftsdeltagande för 20–64-åringar på arbetsmarknaden i EU/EES 2021

Land	Inrikes född			Utrikes född
	Båda föräldrarna inrikes födda	En förälder inrikes född	Båda föräldrarna utrikes födda	
EU	79,1	80,0	78,5	75,5
Belgien	79,1	73,9	65,8	69,5
Bulgarien	77,2	85,8	*	62,1
Tjeckien	82,2	79,5	77,1	84,9
Danmark	83,9	77,0	79,5	77,3
Tyskland	85,3	82,9	80,8	75,0
Estland	85,1	84,7	85,5	79,5
Irland	79,5	77,4	74,0	80,4
Grekland	73,7	70,3	67,2	72,4
Spanien	79,1	71,3	66,9	80,4
Frankrike	81,4	82,1	78,7	71,9
Kroatien	74,0	72,7	72,4	70,7
Italien	69,2	66,1	54,7	70,6
Cypern	82,5	83,9	84,7	80,5
Lettland	83,1	83,2	80,3	73,8
Litauen	83,8	84,7	81,0	77,6
Luxemburg	74,9	74,6	77,1	79,9
Ungern	81,9	80,1	69,9	85,1
Malta	79,0	82,2	92,5	86,0
Nederländerna	87,1	87,1	84,7	73,1
Österrike	81,2	81,2	81,5	77,9
Polen	78,1	70,8	61,4	88,0
Portugal	81,2	70,9	80,6	85,4
Rumänien	70,8	*	*	67,6
Slovenien	82,1	72,0	76,0	74,9
Slovakien	80,0	83,6	*	83,1
Finland	83,6	79,8	70,6	79,2
Sverige	89,1	86,8	85,9	84,0
Island	87,5	83,1	81,3	87,1
Norge	84,3	81,5	83,4	79,0
Schweiz	88,4	85,9	86,6	83,3

Anmärkning: Tabellen visar arbetskraftsdeltagandet inom EU/EES. * Innebär att uppgift saknas i statistiken från Eurostat.

Källa: Eurostat (2024).

Tabell A2 Arbetslöshet för 20–64-åringar på arbetsmarknaden i EU/EES 2021

Land	Inrikes född		Utrikes född	
	Båda föräldrarna inrikes födda	En förälder inrikes född	Båda föräldrarna utrikes födda	
EU	5,9	6,8	8,2	11,7
Belgien	3,8	8,9	13,7	11,0
Bulgarien	5,2	*	*	*
Tjeckien	2,6	4,4	8,1	3,3
Danmark	4,1	*	10,8	8,1
Tyskland	2,5	3,5	5,1	6,4
Estland	5,1	7,3	7,8	9,6
Irland	4,9	9,7	*	7,2
Grekland	13,9	19,5	22,2	23,0
Spanien	12,6	18,5	30,4	21,3
Frankrike	5,7	7,8	9,9	12,2
Kroatien	6,6	13,6	9,5	7,1
Italien	8,6	14,3	22,6	13,1
Cypern	6,4	8,3	*	9,6
Lettland	7,1	8,7	9,6	8,0
Litauen	7,2	7,3	*	10,0
Luxemburg	2,1	4,3	6,7	5,7
Ungern	3,9	*	*	3,4
Malta	2,9	*	*	4,3
Nederländerna	2,7	3,2	6,3	7,2
Österrike	3,8	6,9	10,1	11,1
Polen	3,3	*	*	*
Portugal	6,2	12,2	10,3	7,6
Rumänien	5,3	*	*	*
Slovenien	4,2	5,4	6,2	6,6
Slovakien	6,7	*	*	*
Finland	6,3	7,0	*	13,1
Sverige	3,9	6,4	8,1	18,4
Island	4,7	*	*	10,9
Norge	2,3	*	*	8,3
Schweiz	2,6	4,9	7,1	8,0

Anmärkning: Tabellen visar arbetskraftsdeltagandet inom EU/EES. * innebär att uppgift saknas i statistiken från Eurostat.

Källa: Eurostat (2024).

Tabell A3 Gruppering av födelseländer

Region	Länder/regioner
Norden	Danmark, Finland, Island och Norge.
Västeuropa	Belgien, Frankrike, Storbritannien och Nordirland, Irland, Nederländerna, Schweiz, Tyskland, Österrike och övriga Västeuropa.
Östeuropa	Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Ryssland, Slovakien, Tjeckien, Ukraina, Ungern och övriga Östeuropa.
Södra Europa	Grekland, Italien, Portugal och Spanien.
Västra Balkan	Albanien, Bosnien och Hercegovina, Jugoslavien, Kosovo, Kroatien, Nordmakedonien, Serbien och Slovenien.
Nordamerika	USA och Kanada.
Centralamerika	Centralamerika och Karibien och Bermuda.
Sydamerika	Bolivia, Brasilien, Chile, Colombia, Peru och övriga Sydamerika.
Västra Asien	Irak, Jordanien, Libanon, Palestina, Saudiarabien, Syrien, Turkiet och övriga Västra Asien.
Centralasien	Uzbekistan och övriga Centralasien.
Sydasien	Afghanistan, Bangladesh, Indien, Iran, Pakistan, Sri Lanka och övriga Södra Asien.
Östasien	Japan, Kina, Mongoliet, Sydkorea och övriga Östasien.
Sydöstra Asien	Filippinerna, Thailand, Vietnam och övriga Sydöstra Asien.
Nordafrika	Egypten, Marocko, Sudan, Tunisien och övriga Nordafrika.
Östafrika	Eritrea, Etiopien, Kenya, Somalia, Uganda och övriga Östafrika.
Västra, centrala och Södra Afrika	Nigeria, Gambia och övriga Västafrika, Demokratiska republiken Kongo och övriga Centralafrika och Södra Afrika.
Oceanien	Australien och Nya Zeeland och övriga Oceanien.

Tabell A4 Antal utbildningsår utifrån Sun2000

Sunkod	Utbildningsnivå	Antal år
0	Utbildning på förskolenivå	0
10	Förgymnasial utbildning, kortare än 9 år	6
20	Förgymnasial utbildning, 9 (10) år	9
31	Gymnasial utbildning, kortare än två år (minst en termin)	10
32	Gymnasial utbildning, två år (minst två, ej tre år)	11
33	Gymnasial utbildning, tre år	12
41	Eftergymnasial utbildning kortare än 2 år (minst en termin)	13
52	Eftergymnasial utbildning, två år (minst två, ej tre år)	14
53	Eftergymnasial utbildning, tre år (minst tre, ej fyra år)	15
54	Eftergymnasial utbildning, fyra år (minst fyra, ej fem år)	16
55	Eftergymnasial utbildning, fem år eller längre	17
60	Övrig eller ospecificerad forskarutbildning	18
62	Licentiatutbildning	19
64	Doktorsutbildning	21

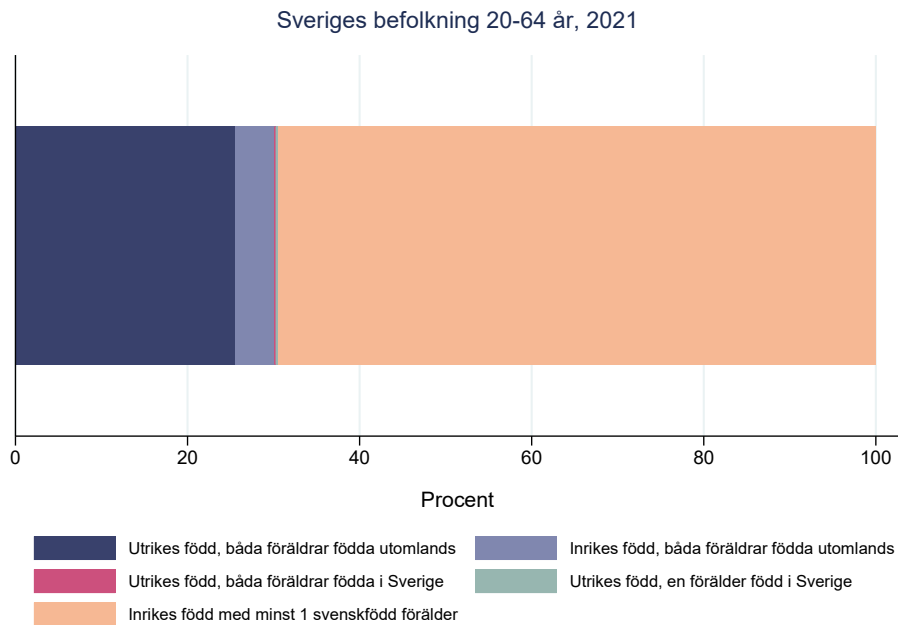
Tabell A5 Studiepopulationens sysselsättningsgrad och arbetsinkomster

	Sysselsättningsgrad (i %)				Arbetsinkomster (100-tals kr)			
	Kvinnor		Män		Kvinnor		Män	
Inrikes födda	84,3		84,7		3146,1		3954,1	
	Utrikes födda	Utländsk bakgrund	Utrikes födda	Utländsk bakgrund	Utrikes födda	Utländsk bakgrund	Utrikes födda	Utländsk bakgrund
Utrikes födda/ utländsk bakgrund	63,6	77,6	70,3	74,8	2 074,2	2 662,3	2 726,9	3 165,9
<i>Med ursprung i:</i>								
Norden	72,6	80,7	67,1	79,6	2 878	3 073	3 337	3 696
Västra Europa	67,3	78,8	72,3	78,3	2 581	3 121	3 803	3 979
Östeuropa	72,6	75,6	72,1	72,6	2 513	2 844	2 944	3 473
Södra Europa	67,4	76,8	70,4	79,3	2 618	3 003	3 369	3 820
Västra Balkan	73,1	80,8	79,3	78,0	2 386	2 712	3 123	3 181
Nordamerika	62,7	73,3	68,4	63,2	2 710	2 667	3 866	2 873
Centralamerika	71,9	74,7	75,4	64,2	2 339	2 123	2 939	2 142
Sydamerika	73,6	76,5	77,3	73,9	2 480	2 239	3 110	2 628
Västra Asien	51,5	75,7	65,6	73,1	1 449	2 252	2 165	2 765
Centralasien	66,2	84,0	75,0	58,2	2 044	2 186	2 729	1 727
Sydasien	58,0	74,0	73,0	69,1	1 955	2 406	2 818	2 766
Östasien	62,6	71,9	61,4	67,6	2 328	2 643	2 797	2 903
Sydöstra Asien	74,4	76,1	72,1	70,7	2 040	2 389	2 456	2 645
Nordafrika	50,6	73,1	66,7	67,5	1 447	2 278	2 252	2 546
Östafrika	54,3	70,6	66,8	58,2	1 477	1 884	2 097	1 789
Västra, centrala och Södra Afrika	62,5	70,6	70,8	63,3	1 775	1 852	2 135	2 002
Oceanien	65,1	73,5	70,7	71,7	2 755	2 725	3 664	2 899

Anmärkning: Populationen innefattar hela befolkningen mellan 20 och 64 år 2021.

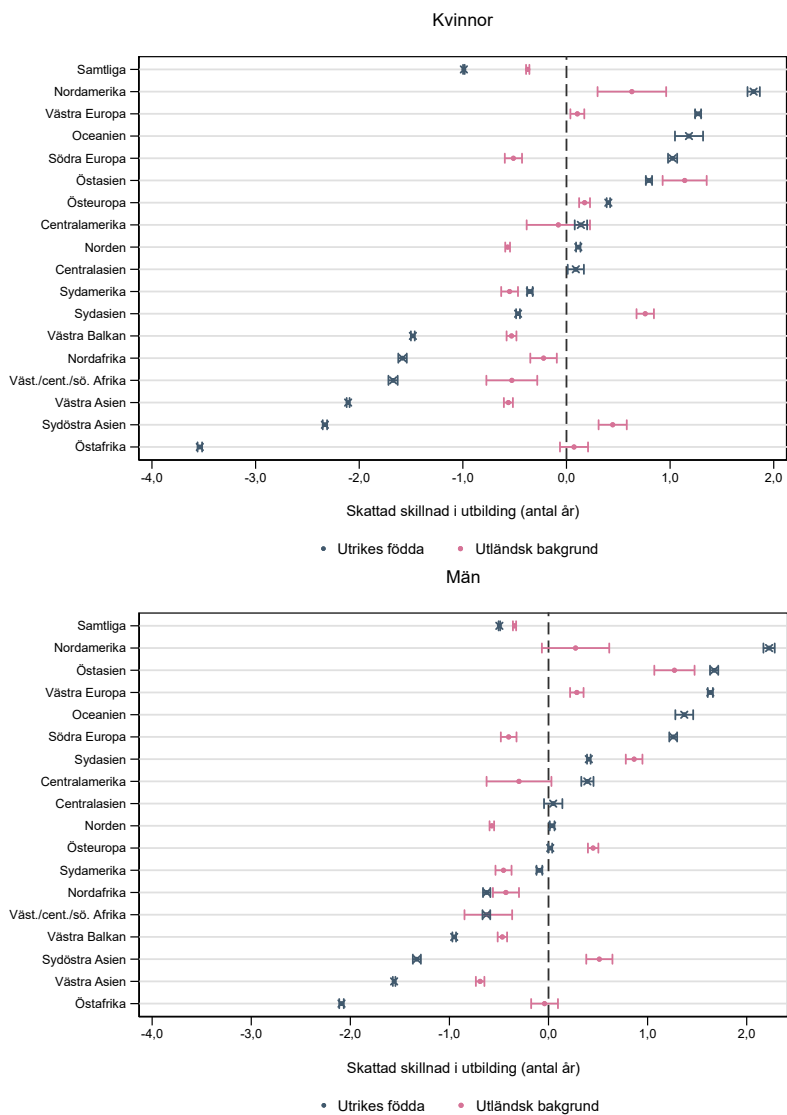
Bilaga B: Figurer

Figur B1 Studiepopulationens sammansättning år 2021

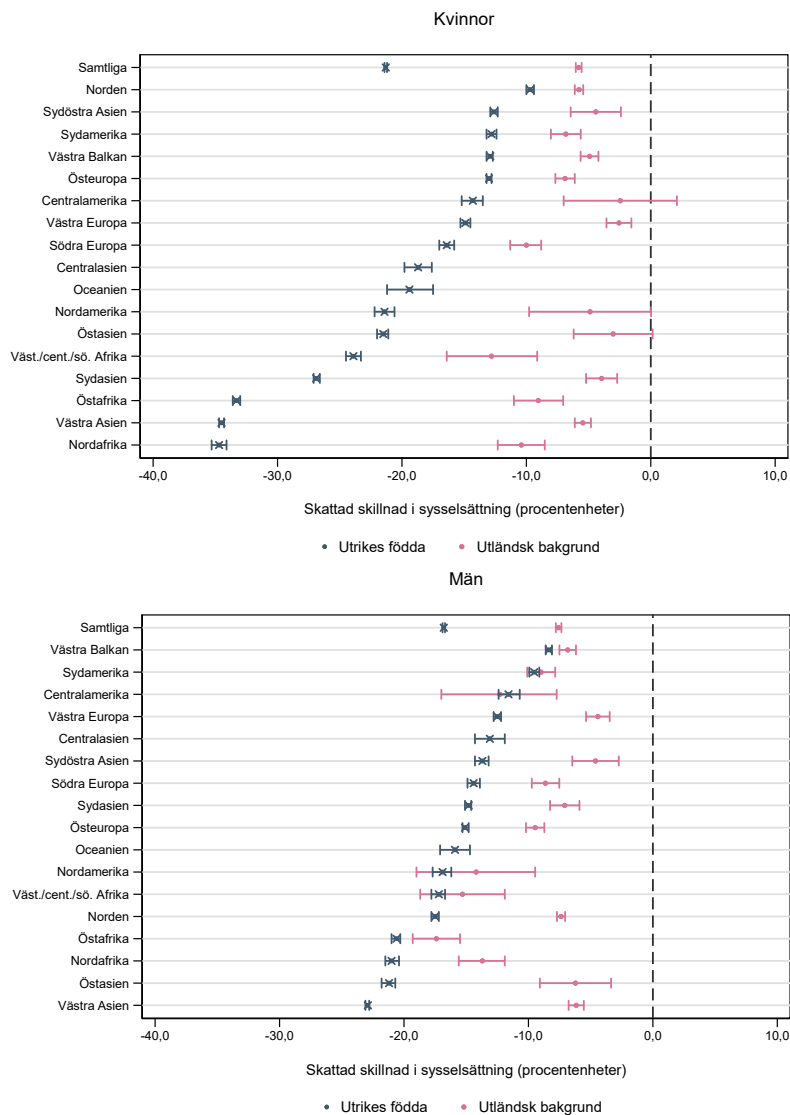
Anmärkning: Egna beräkningar baserade på RTB 2021. I urvalet ingår befolkningen 20–64 år.

Figur B2 Skillnader i utbildningslängd mellan personer med svensk bakgrund och utrikes födda samt personer med utländsk bakgrund, 30–64-åringar

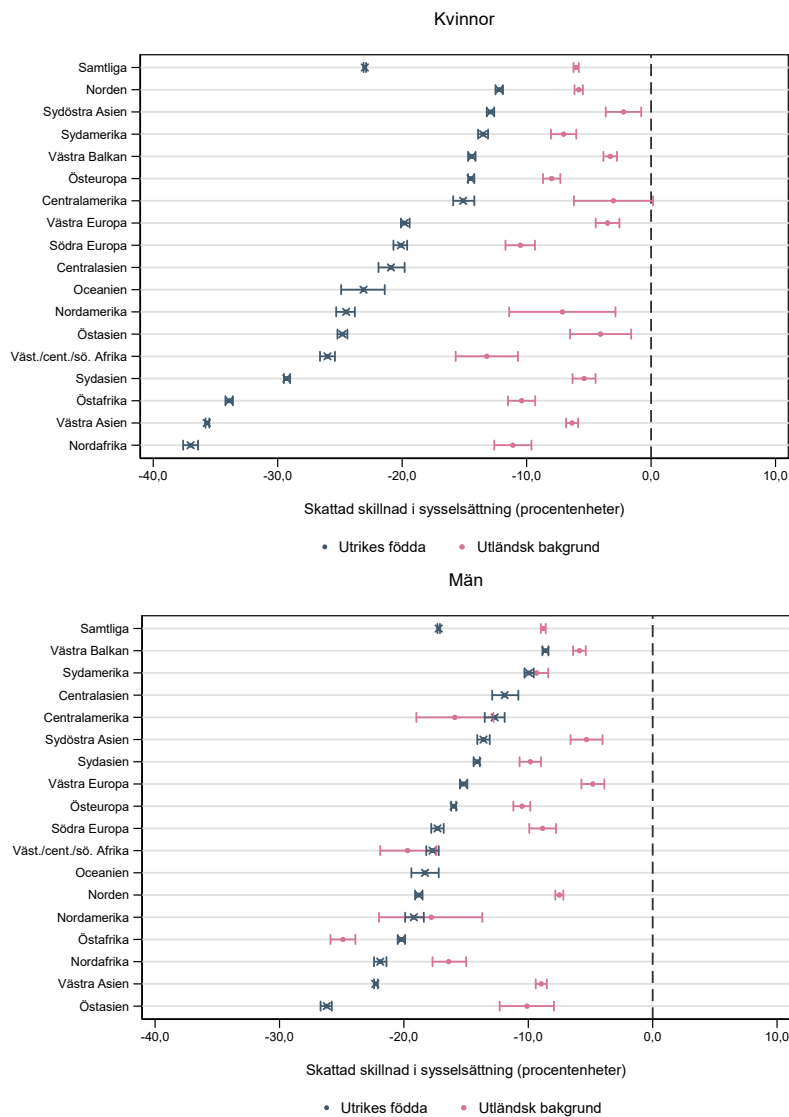
Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i utbildningslängd (uttryckt som antalet år) för kvinnor och män mellan inrikes födda och inrikes födda med utländsk bakgrund samt utrikes födda. Skillnaderna mellan de studerade grupperna skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummyvariabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 30 och 64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.

Figur B3 Skillnader i sysselsättningsgraden mellan personer med svensk bakgrund och utrikes födda samt personer med utländsk bakgrund, 30–64-åringar

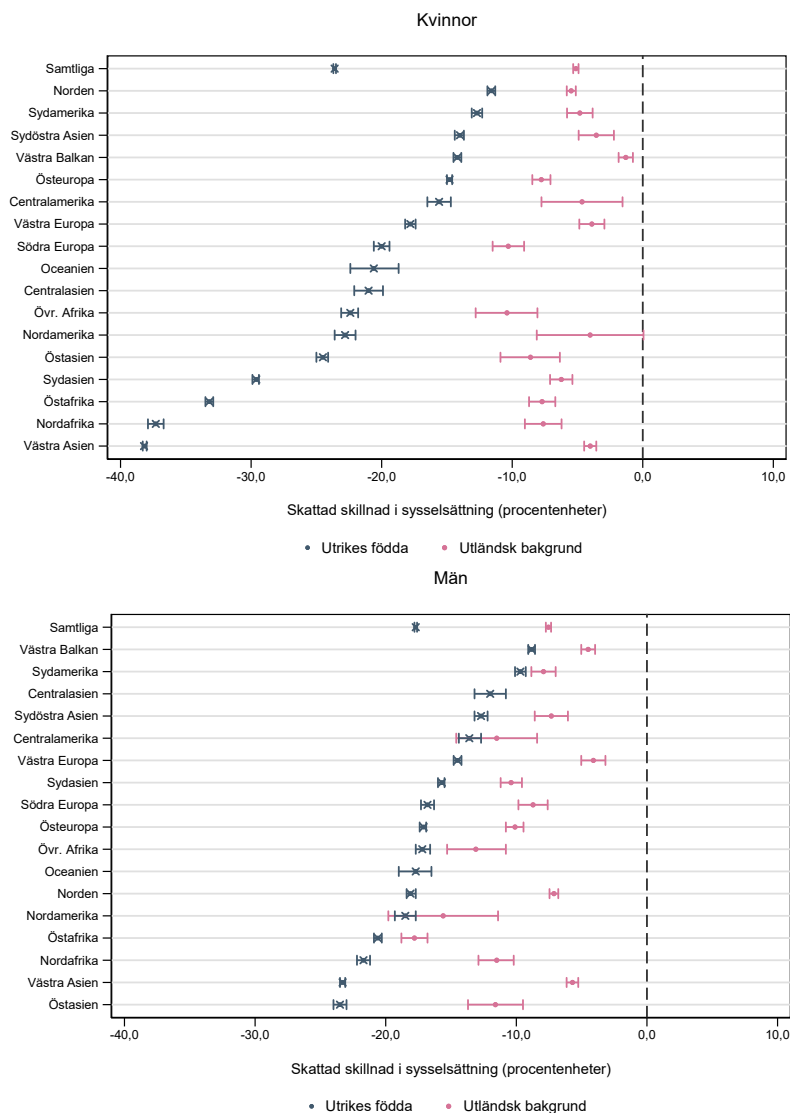
Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i procentenheter) för kvinnor och män mellan utrikes födda, inrikes födda med utländsk bakgrund, och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan grupperna av intresse och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummyvariabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i ålderna 30–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen.

Figur B4 Skillnader i sysselsättningsgraden mellan personer med svensk bakgrund och utrikes födda samt personer med utländsk bakgrund *exklusive studenter*

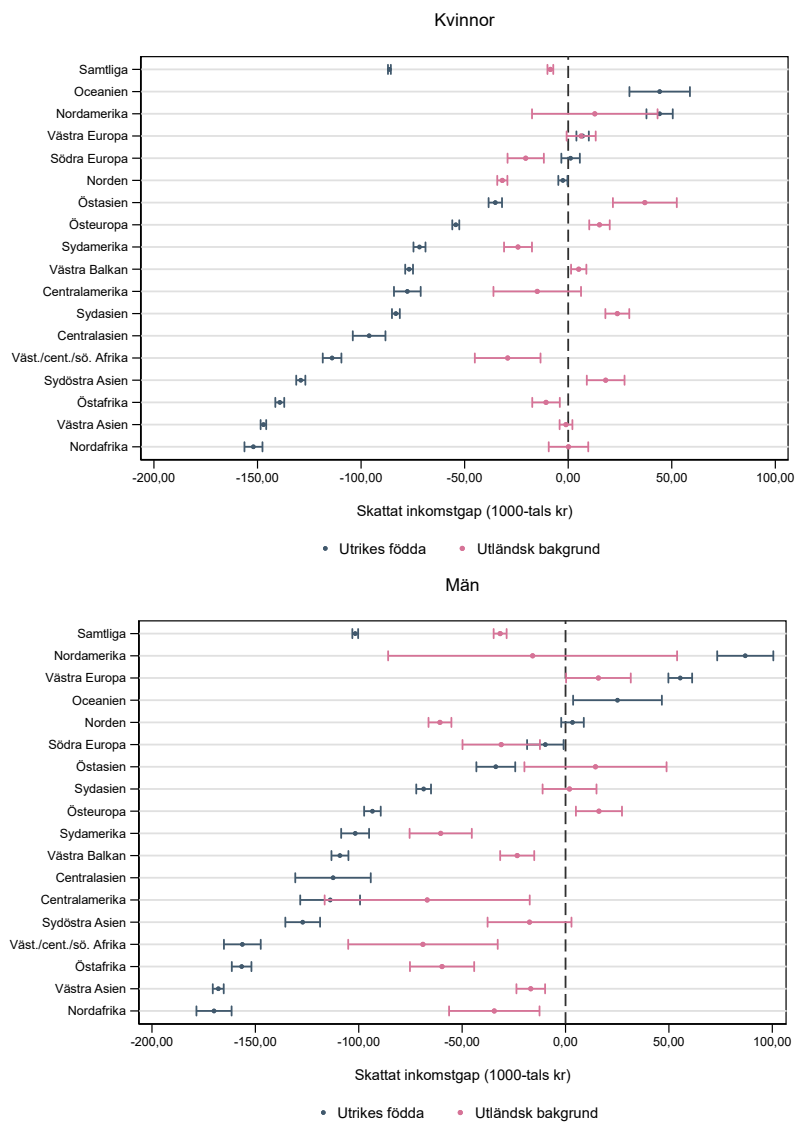
Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i procentenheter) för kvinnor och män mellan inrikes födda och inrikes födda med utländsk bakgrund samt utrikes födda. Skillnaderna mellan de studerade grupperna skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkt-estimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummyvariabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20 och 64 år 2021 exklusive studenter. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.

Figur B5 Skillnader i sysselsättningsgraden mellan personer med svensk bakgrund och utrikes födda samt personer med utländsk bakgrund året innan pandemiutbrottet (2019)

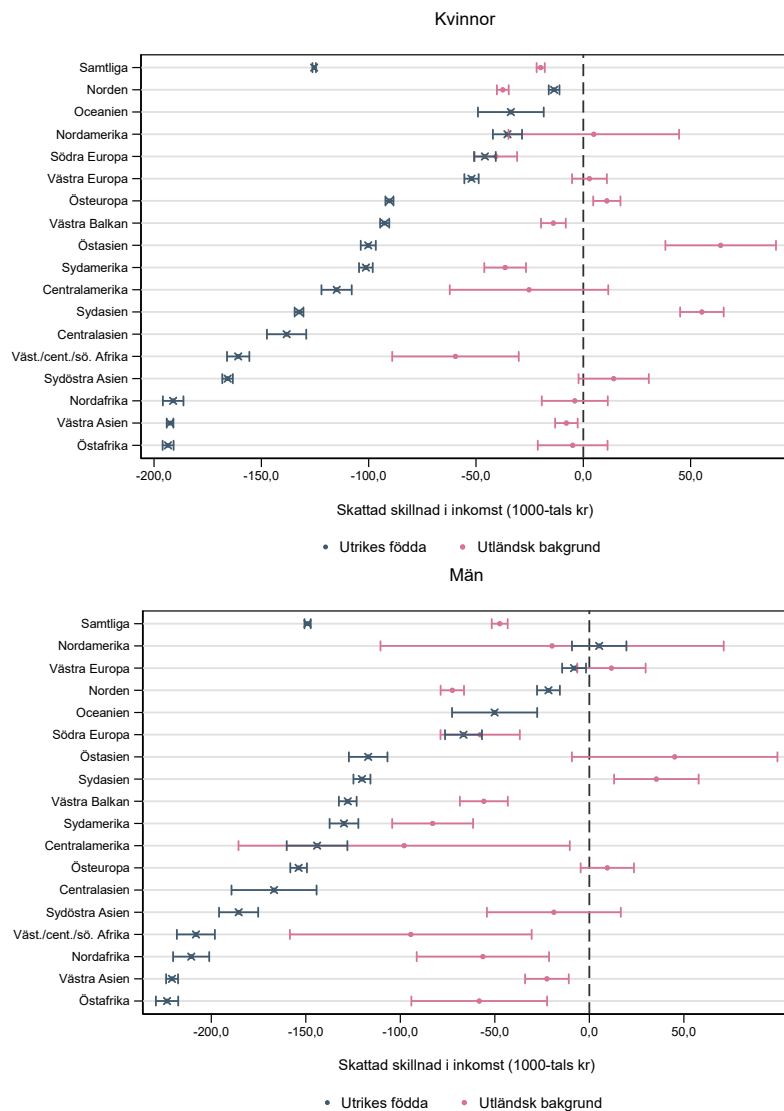
Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i procentenheter) för kvinnor och män mellan inrikes födda och inrikes födda med utländsk bakgrund samt utrikes födda. Skillnaderna mellan de studerade grupperna skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punktestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummyvariabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20 och 64 år 2019. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.

Figur B6 Skillnader i förvärvsinkomster *betingat* på sysselsättning mellan personer med svensk bakgrund och utrikes födda samt personer med utländsk bakgrund

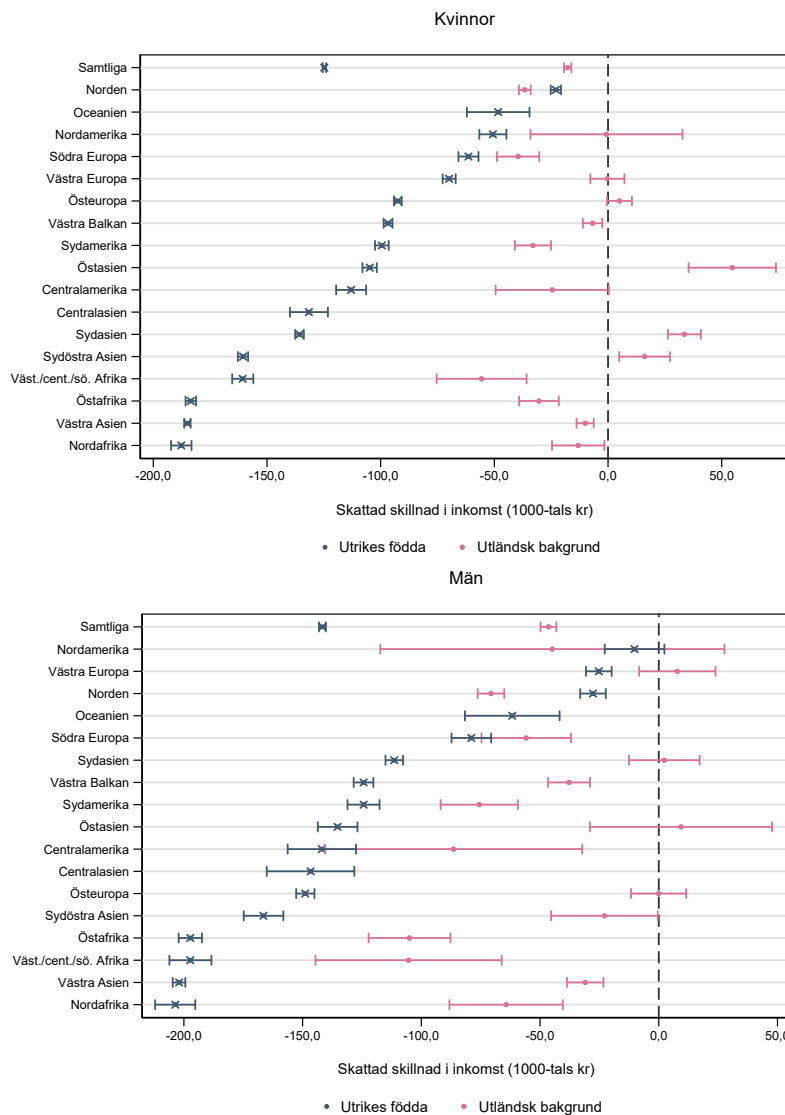
Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i tusentals kronor) för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk bakgrund (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan grupperna av intresse och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda jämförelsegruppen.

Figur B7 Skillnader i förvärvsinkomster mellan personer med svensk bakgrund och rikets födda samt personer med utländsk bakgrund, 30–64-åringar

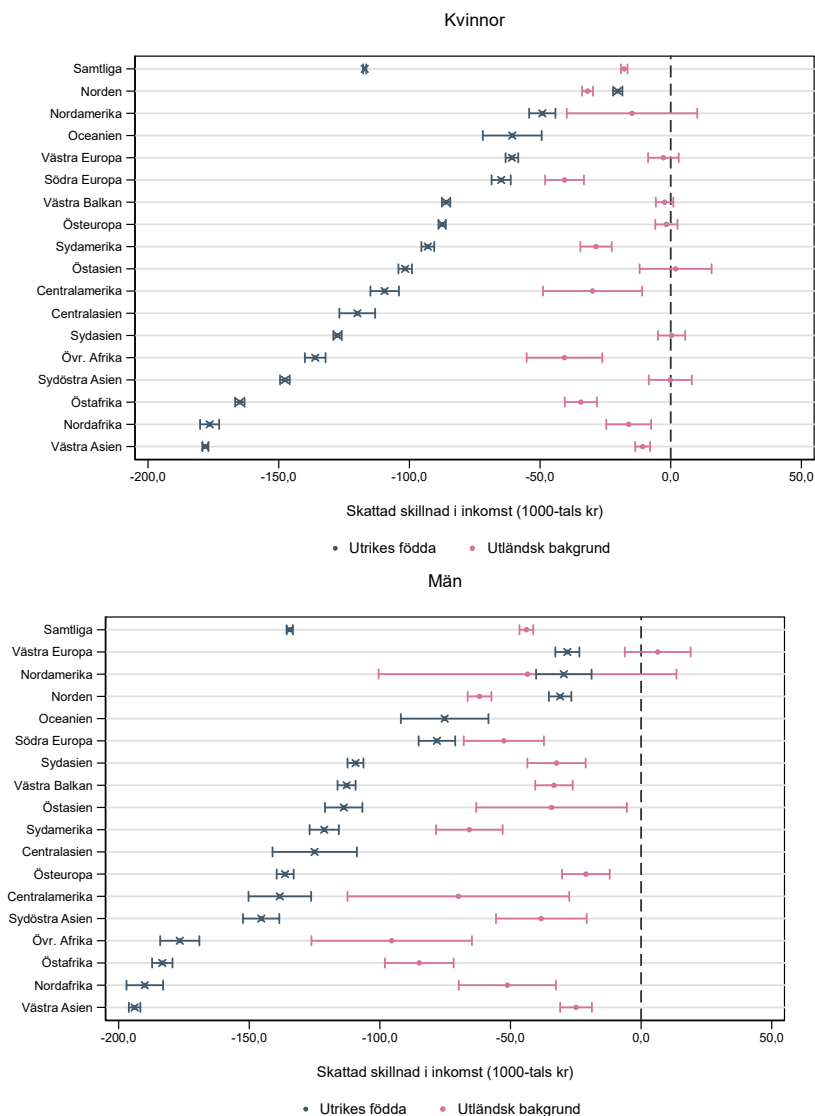
Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i tusentals kronor) för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan de studerade grupperna skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 30–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar noll (markerad med streckad linje) finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.

Figur B8 Skillnader i förvärvsinkomster mellan personer med svensk bakgrund och utrikes födda samt personer med utländsk bakgrund *exklusive studenter*

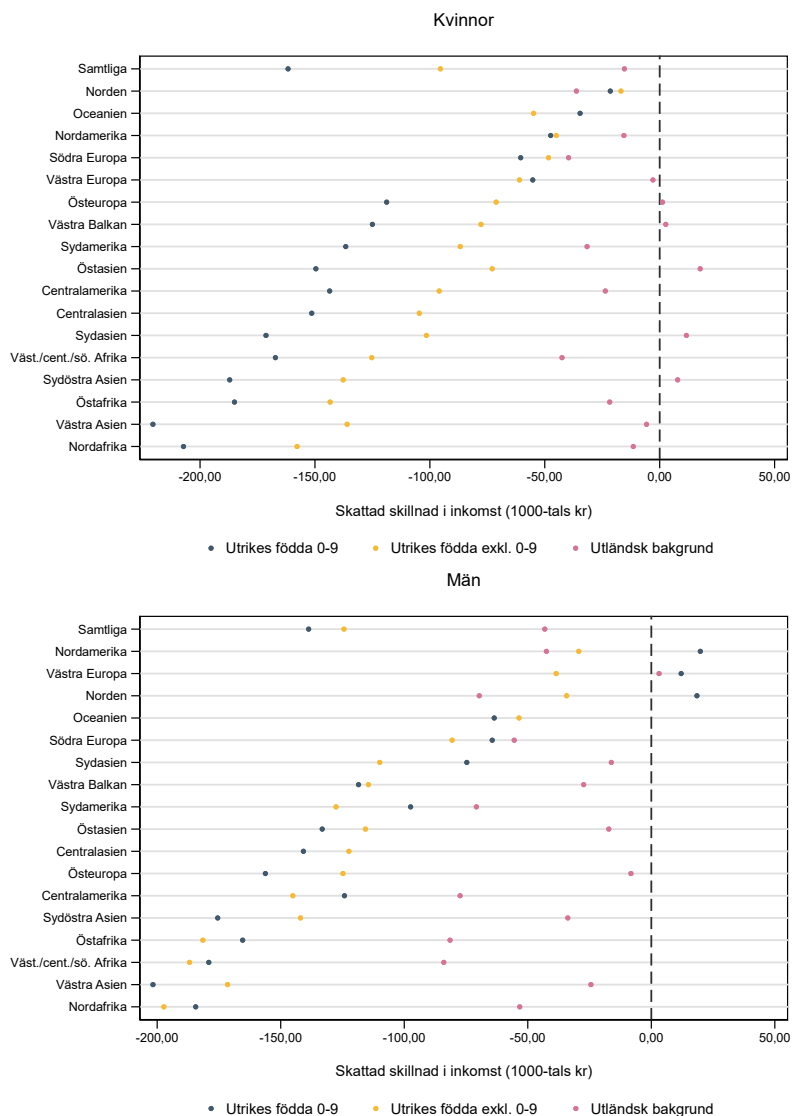
Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i tusentals kronor) för kvinnor och män för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan de studerade grupperna och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021 exklusive personer med studiestöd. I de fall konfidensintervallen överlappar 0 finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.

Figur B9 Skillnader i förvärvsinkomster året innan pandemiutbrottet (år 2019)

Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i tusentals kronor) för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan de studerade grupperna och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar 0 finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.

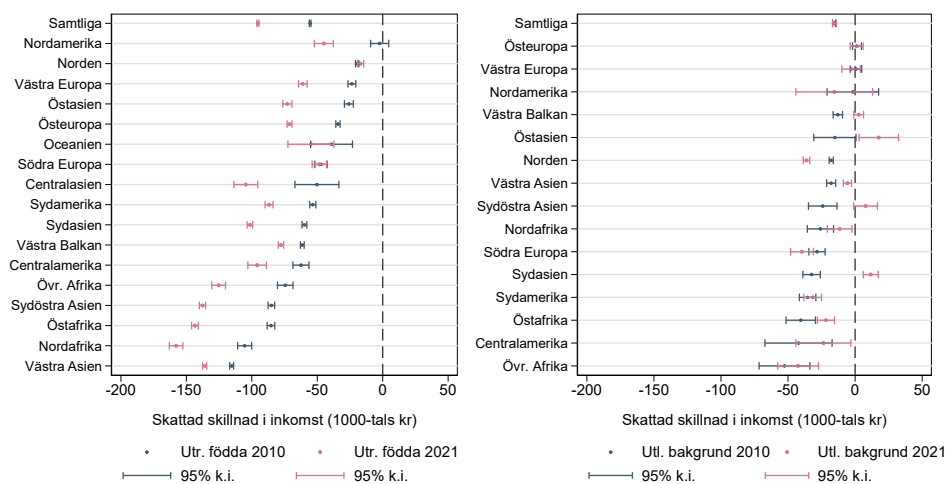
Figur B10 Jämförelse av skillnader i förvärvsinkomster över tid i Sverige

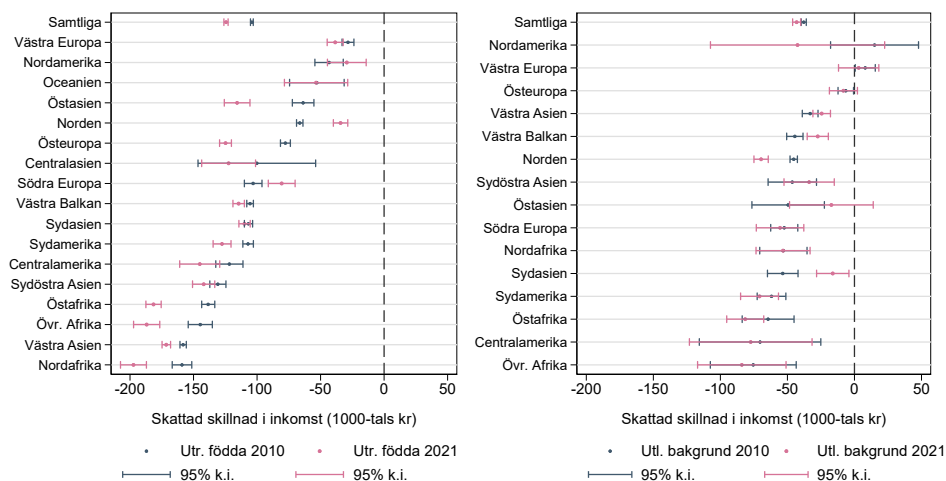
Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i tusentals kronor) för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan de studerade grupperna skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar 0 finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.

Figur B11 Jämförelse av inkomstgapet 2010 och 2021

Kvinnor

Män

Anmärkning: Figuren visar den skattade skillnaden i sysselsättningsgraden (uttryckt i tusentals kronor) för kvinnor och män födda i utlandet, inrikes födda med utländsk bakgrund och inrikes födda med svensk (jämförelsegruppen). Skillnaderna mellan de studerade grupperna och jämförelsegruppen skattas med hjälp av linjära sannolikhetsmodeller. Varje punkttestimat är resultatet av en enskild regression. I regressionerna tar vi hänsyn till ålder. Ålder definieras i ettårsintervall och inkluderas i regressionerna som dummy-variabler. Studiepopulationen består av hela befolkningen i åldrarna 20–64 år 2021. I de fall konfidensintervallen överlappar 0 finns det inga statistiskt säkerställda skillnader på 5%-nivån mellan gruppen av intresse och den inrikes födda referensgruppen.